

DARBININKAS

LXXVI, Nr. 16
Balandžio - April 19, 1991

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Egipto prez. Hosni Mubarak, po susitikimo su JAV Valstybės sekretorium James Baker, pareiškė, kad Egiptas yra linkęs svarstyti JAV pasiūlymą dėl Izraelio ir arabų valstybių taikos konferencijos, kurią sponsoruos JAV ir Sovietų Sąjunga. Izraelis tuo tarpu pasakė Bakeriui anksčiau, kad ir jis dalyvaus konferencijoje, jei ji bus regioninė, bet ne tarptautinė.

Izraelio gyvenamųjų namų statybos ministerija, nepaisydama JAV spaudimo, pasiryžusi tęsti 13 tūkstančių naujų namų statybą žydamas įkurti arabų užimtose žemėse.

Serbijos vidaus reikalų ministras Bogdanovic atsistatydino, nusileisdamas opozicijai, kuri reikalavo jo pasitraukimo dėl jo vaidmens Belgrade įvykusiame susirėmime tarp policijos ir demonstrantų, kurių du nušauti ir 200 sužeisti. Serbijos vidaus reikalų ministerija tvarko Jugoslavijos policiją.

Pakistano premjeras Nawaz Sharuf, pildydamas savo rinkiminiuosius pažadus, pateikė parlamentui svarstyti pasiūlymą, pagal kurį Koranas būtų aukščiausias įstatymas visame piliečių gyvenime. Opozicija kaltina, kad naujasis įstatymas vestų prie sektarianizmo, teokratizmo, o moterys baiminasi, kad jos bus prižiūtos prieš namų ir spauda bei švietimo įstaigas bus kontroliuojamos musulmonų dvasininkų.

Prez. Bush pasirašė įstatymą, pagal kuri Jordanui sumažinama parama \$55 milijonais, iš kurių \$35 milijonai būtų buvę skirti ekonominei pagalbai ir \$20 — karinei, bet nepaliečiama pagalba humanitariniams reikalams. Tie fondų nukarpymai — tai nubaudimas karaliaus Husseino už tai, kad karo metu jis rėmė Iraką. Įstatymas betgi galės būti pakeistas, jei paaiškėtų, kad to reikalauja taikos procesas.

Popiežius Jonas Paulius II balandžio 12 paskyrė bažnytinę vadovybę Baltarusijai, Rusijos respublikai ir Kazachstanui. Mons. Kazimierz Swiatek paskirtas Minsko-Mogilevo arkidiecezijos arkivyskupu, o Maskvos arkivyskupu paskirtas mons. Tadeusz Kondrusiewicz, lig šiol dirbęs Minske. Vatikano žiniomis, dabar Baltarusijoje yra daugiau kaip pusantro milijono katalikų, Rusijoje — apie 60 tūkst., ir Kazachstane — arti pusės milijono. Pastarųjų tarpe yra lietuvių, lenkų, ukrainiečių ir vokiečių, kurie iš savo gimtinių į Sibirą buvo deportuoti Stalino laikais.

Jungtinių Tautų tarptautinio dalinio vadas austras gen. maj. Günther Greindl su savo štabu atvyko į Kuveitą ir ruošiasi perimti iš JAV kariuomenės Irako ir Kuveito pasienių patruliavimą. Siena yra 120 mylių ilgio ir ją saugos 1,400 karių iš įvairių JT priklausančių kraštų.

Irako pabėgėliai, kuriuos prie Kuveito pasienio stovyklose globojo JAV kariuomenė, susirūpinę savo likimu, nes bijo, kad Jungtinės Tautos negrąžintų jų Irakui. Jie žada mestis prie tankų ir blokuoti kelią, kad JAV kariuomenė neatsitrauktų. Jungtinės Tautos dar nenusprendė, kokią humanitarinę pagalbą pabėgėliams galės suteikti.

SOVIETAI VĖL NAUDOJA JĖGĄ VILNIUJE

— Provokacijos ir gąsdinimai dažni reiškiniai sostinėje —

Lietuvių Informacijos Centras pranešė, kad balandžio 9 d. sovietai užgrobė Lietuvos valdžiai priklausiusį pastatą, kuriame buvo vairavimo mokykla. Tos dienos rytą 8:30 val. pas mokyklos direktorių A. Ramanauską atėjo gen. Genutis Taurinskas su savo komanda ir pareikalavo atiduoti patalpas sąjunginei organizacijai, kuri vykdo karinį apmokymą vidurinėse mokyklose ir kuri tomis patalpomis yra naudojusi anksčiau.

Pasirodė, kad generolas lankydavo direktorių periodiškai kartą per mėnesį su tuo pačiu reikalavimu. Tačiau šį kartą Taurinskas perskaitė Pabaltijo karinės apygardos štabo viršininko direktivą, kurioje įsakoma atnaujinti jaunuolių ėmimą į tarybinę armiją ir ruošimą jai Pabaltijai respublikose, o tam naudotis tomis patalpomis. Ir taip patalpos buvo užimtos, o vairavimo mokyklos tarnautojai pašalinti.

Ryšium su tuo, Lietuvos valdžia kreipėsi į Maskvą, prašydamą, kad patalpos būtų sugrąžintos Lietuvai. Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis šį kariuomenės veiksmą pavadino dar viena nauja provokacija ir pareiškė, kad iš TSRS vadovybės reaguojimo tuojau bus galima patirti, kokio masto ir kokios reikšmės yra ši provokacija. Jei iš Maskvos nebus įsakyta kariškiams pastraukti, tai bus galima manyti, jog prasideda nauja prievartos veiksmų eskalacija prieš Lietuvą.

„Ji gali būti susieta su planuojama TSRS prezidento Gorbačiovo kelione į Japoniją, nes kaip tik jam nebūnant ar tariamai nežinant ir būna smogiama didžiausi smūgiai“, aiškino Landsbergis, pridėdamas, jog, dar galima ir kita versija, kad tai galinčios būti ir konservatyviųjų TSKP ir karinių jėgų pastangos torpeduoti prasidedančias TSRS-Lietuvos derybas. Taigi ar pasityčiojimas iš TSRS politinės vadovybės arba jos pačios dvivei-

PROF. VYTAUTAS LANDSBERGIS VĖL ATVYKSTA Į AMERIKĄ

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis planuoja vizituoti Jungtines Amerikos Valstijas gegužės mėnesio pradžioje. Šio privataus vizito tikslas yra priimti garbės doktoratą iš Loyolos universiteto Chicagoje. Šios išskilmės bus gegužės 11.

Landsbergis čia susitiks su Amerikos Lietuvių Bendruomenės vadais, vizituos Kaliforniją ir dalyvaus tarptautiniame prekybos ir investavimų seminare Vermonte, kurį ruošia Geonomics institutas.

Trijų dienų seminare, kuris bus gegužės 10 - 13, dėmesys bus skiriamas Pabaltijo ryšiams, Sovietų respublikoms ir Vakarams.

Jei Vytautas Landsbergis atvyks tai bus jo penktoji kelionė į Ameriką. Paskutinis jo vizitas čia buvo 1990 m. gruodžio mėnesį, kai susitiko su JAV prez. G. Bush Baltuosiuose Rūmuose.

dystė. Lietuvos požiūriu, tai naujas Sovietų karinės agresijos vertinimas, keistas generolų atsakymas į Lietuvos vyriausybės pastangas pagerinti Sovietų kariškių buitį.

Pagaliau balandžio 11 d. rytą Vytautas Landsbergis telefonu kalbėjo su TSRS prezidentu Gorbačiovu. Pagal Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Informacijos Biurą, Landsbergis norėjo sužinoti, kas Maskvoje neša atsakomybę, pagrobtuosius pastatus Lietuvoje. Gorbačiovas nurodė TSRS derybų komisijos pirmininką vicepremyerą Vitalij Dogužijev, tvirtindamas, kad jam yra pavesta šį klausimą išsiaiškinti.

Landsbergiui užklausus ar būtų įmanoma netolimoje ateityje susitikti su TSRS prezidentu, Gorbačiovas atsakė, kad tai yra galimybė, bet tik jam sugrįžus iš Japonijos.

Ši nauja agresija iš Sovietų pusės įvyko vos penkioms dienoms praslinkus nuo to, kai Lietuvos ir Sovietų derybų delegacijos susitiko pirmą sykį po penkių mėnesių ir paruošė susitarimą dėl pasitarimų principų, tikslų ir procedūros. Apie tą kovo 4 d. susitarimą kalbėdamas, tada Landsbergis pabrėžė, jog Sovietų pusė sutiko gerbti Lietuvos

žmogaus teises ir valstybės suverenitetą, bet „atsisakė fiksuoti jėgos nenaudojimą“.

SĄMYŠIO GRĖSMĖ

Lietuvos parlamento pirmininko pavaduotojas Bronius Kuzmickas savo straipsnyje *Lietuvos Aide* samprotauja, kad Sovietų Sąjunga ir vėl bandys nuversti Lietuvos valdžią, kaip bandė sausio 13, tik ne tokia forma.

Dabar Sovietų Sąjunga tuo tikslu propaguoja Lietuvoje dvigubą valdžią — Lietuvos Komunistų Partijos ir Aukščiausios Tarybos. Kompartija pagal juos — teisėta valdžia, o Aukščiausioji Taryba — neteisėta.

Kuzmickio nuomone, gali prasidėti spaudimas pramanytu teiginiu, kad Lietuvos visuomenė yra suskilusi, ir kad komunistai yra įtakingi. Ar sovietams tokia strategija pasiseks, priklausys nuo lietuvių laikysenos ir pasaulio dėmesio.

— Tarptautinės radijo ir televizijos organizacijos komisija lankėsi Vilniuje. Komisija norėjo iširti kokios materialinės paramos reikia Lietuvos radijui ir televizijai. Komisija lankėsi prie užgrobto Televizijos ir radijo pastatų ir bokšto, bet įeiti į vidų kariškiai neleido.

Sovietų tankai važinėja Vilniaus gatvėmis apie Aukščiausiosios Tarybos rūmus. Lietuvos krašto apsaugos departamento direktorius Audrius Butkevičius pastebi, kad vėl pavausėjo sovietinės armijos provokaciniai veiksmai. Kovo 3 ir 14 dienomis Vilniuje buvo susprogdintos bombos; suėmimai, kratos, Lietuvos policininkų nuginklavimas — vis naujos pastangos provokuoti Lietuvos vyriausybę ir gyventojus. Nuotr. Remigijaus Zolubo

IR TREČIAS BANDYMAS NESĖKMINGAS

— Lietuvių laisvės troškimo niekas neužgniaus —

Romos dienraštis *Il Messagero* išspausdino pokalbį su Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatu, rašytoju Kaziu Saja. Interviu pavadintas „Užlopyti seną imperijos mundurą? to nepakanka“.

Kazys Saja Italijos skaitytojams pasakoja apie pastarųjų dviejų mėnesių įvykius Lietuvoje, prisimena Kruvinąjį Sekmadienį.

„Tai buvo trečiasis bandymas užgniauzti Lietuvos nepriklausomybę, — sako Saja. Iš pradžių buvo bandoma sukiršinti Lietuvos gyvenančias tautas, paskui jos bandė pasmaugti ekonomine blokada. Ir galų gale buvo

ryžtasi armijos pagalba nuversti teisėtą Lietuvos vyriausybę“.

Atsakydamas į žurnalisto klausimą, — kas yra atsakingas už kraujo praliejimą Lietuvoje, — Kazys Saja kategoriškai paneigia versiją, kad Gorbačiovas čia niekuo dėtas ir nieko apie Vilniaus įvykius nežinojęs. „Jam skambino pirmininkas Landsbergis, apie karo veiksmus Vilniuje jam kelis kartus pranešė Jelcinas, — sakė Saja. — Tačiau jokių žygių smurtą sustabdyti Gorbačiovas nedarė“.

Toliau kalbėdama apie Sovietų lyderį, kurį dar daug kas Italijoje laiko vieninteliu žmogumi,

Poetas Stasys Santvaras kalba Kultūros Židinyje 1978 m. vasario 26, kai čia buvo paminėta jo 75 metų sukaktis. Scenos papuošimai dail. Česlovo Janušo. Nuotr. Liudo Tamošaičio

POETĄ STASĮ SANTVARĄ ATSISVEIKINANT

Bostone, New England liginėje, balandžio 12, penktadienį, 9:20 v. r. mirė poetas, dramaturgas, operos solistas, operų libretų vertėjas, kultūrinis veikėjas Stasys Santvaras, paskutiniu laiku sunkiai sirgęs. Palaidotas balandžio 16 iš Sv. Gertrūdos bažnyčios Naujosios Kalvarijos kapinėse. Liko žmona Alė. Sūnus Agas yra miręs prieš keliolika metų.

-o-

Velionis buvo gimęs 1902 gegužės 29 Rūsteikoniuose, Sėdžiaus valsčiuje, Kauno apskrityje. Mokėsi Sėdžiuje, Vilniuje, Kaune. Kaip savanoris dalyvavo Lietuvos kariuomenėje,

kautynėse buvo sužeistas. Taip pat dalyvavo ir Klaipėdos atvadavimo žygyje.

Turėjo gražų tenoro balsą, mėgo poeziją, dainas. Įsijungė visa jaunatvė į naujos nepriklausomos Lietuvos statymą. Lankė Klaipėdos konservatoriją. Gavęs valstybinę stipendiją, dainavimo studijas 1932 m. baigė Milane. Tuo pačiu metu išklaušė italų kalbos ir literatūros kursą, studijavo dailės istoriją.

Grįžęs į Lietuvą, buvo valstybinės operos solistas Kaune, dainavo tenoro partijas įvairiose operose. Mokėjo įvairių kalbų, skambino pianinu, gerai pažino dainavimo techniką, tai greit pasižymėjo kaip operų vertėjas į lietuvių kalbą. Greit iš solistų pasitraukė ir buvo operos teatro dramaturgas, vertėjas. Yra išvertęs daugybę operų, pataisęs senus vertimus. Versdavo solistams atskiras partijas, dainas jų koncertams.

Plačiai veikė ir teatro srityje — rašė dramas, buvo jaunimo teatro direktorius, teatro dramaturgas, įtraukęs eilę naujųjų rašytojų į šią sritį. Jo dramoms veikalai *Kaimynai* ir *Žvejai* buvo plačiai vaidinami Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje.

Bet labiausiai pasireiškė kaip poetas. Yra išleidęs bent keliolika eilėraščių rinkinių. Net ir sirgdamas dar parašė sonetų knygą, kurią išleido Vilties draugija Clevelande.

Kaip poetas, buvo neosimbolistas, plačiai ir įvairiai apžvelgęs žmogaus gyvenimą. Jo poezija sudaro didelį lietuviškos kūrybos lobį.

Jis buvo ir jautrus kultūrininkas, visuomenininkas. Buvo vienas iš Lietuvių Rašytojų Draugijos atgaivintojų Vokietijoje. Draugija atgaivinta 1946 sausio mėn. Draugiją perkėlė ir į Ameriką. Gyvendamas Bostone, vadovavo kultūros klubui, kultūros subatvakariams parengdamas programą.

Spaudoje rašė įvairiais kultūros, literatūros klausimais, rašė apie aktorius, dailininkus, muzikus, domėjosi plačiu lietuvišku gyvenimu, bendradarbiavo Lietuvių Enciklopedijoje, įvairioje spaudoje. Buvo ir *Darbininko* bendradarbis. Bostone ilgai dirbo Mass. valstybės Memorial liginės administracijoje.

Jo netekimą apgaili visa lietuvių tauta ir jo palikimą su pagarba ir su meile vertina. Paliko daugelį poezijos knygų, libretų, vertimų. Visa tai dar ilgas amžius gyvens lietuviškoje visuomenėje ir jos kūrybiniuose turtų palikimuose. (p.j.)

Vilniuje prie Aukščiausiosios Tarybos rūmų budima ir meldžiamasi. Nuotr. Remigijaus Zolubo

IŠKILMINGAS AUKŠČIAUSIOS TARYBOS POSĖDIS

Nors *Darbininke* jau buvo rašyta apie tai, kaip Vilniuje parlamento rūmuose paminėta Kovo Vienuoliktosios sukaktis, tačiau nebuvo tekę gauti smulkaus pranešimo. Šiuo metu pasitaikė iškarpa iš Lietuvos Aido kovo 12 dienos laidos. Kadangi tai išliekančios vertės informacija, ją pateikiame skaitytojams, nors ji ir pavėluota.

-o-

12 valanda. Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis skelbia iškilmingo posėdžio pradžią. Deputatai ir sesijos svečiai gieda Lietuvos himną. Vicepirmininkas Č. Stankevičius pranešė, kad jame dalyvauja Vyriausybės nariai, AT atsakingų institucijų vadovai, savivaldybių tarybų pirmininkai, miestų merai, rajonų valdytojai, dvasininkijos, politinių partijų, visuomeninių organiza-

cijų, kūrybinių sąjungų, tautinių bendrijų atstovai. Į posėdį atvyko parlamentarų, visuomeninių organizacijų atstovai iš Latvijos, Estijos, Lenkijos, Norvegijos, Prancūzijos, Rusijos Federacijos, Armėnijos, lietuvių bendruomenių atstovai iš užsienio.

Salėje — gynėjų, žuvusių tragiškais sausio dienomis artimieji. Posėdžio dalyviai tylos minute pagerbė visų žuvusių už Lietuvos nepriklausomybę atminimą.

Pranešimą padarė AT pirmininkas Vytautas Landsbergis.

AT prezidiumo nutarimu už

pasirūpinimą didvyrišku narsumu ir ištvirma, ginant Lietuvos Respublikos laisvę ir nepriklausomybę, po mirties Pirmojo Laipsnio Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanoti: Loreta Asanavičiūtė, Virginijus Druskis, Darius Gerbutavičius, Rolandas Jankauskas, Rimantas Juknevičius, Alvydas Kanapinskas, Algimantas Petras Kavoliukas, Vytautas Koncvičius, Vidas Maciulevičius, Titas Masiulis, Alvydas Matulka, Apolinaras Juozas Povilaitis, Ignas Šimulionis, Vytautas Vaitkus. V. Landsbergis įteikė apdovanojimus žuvusių didvyrių tėvams ir artimiesiems.

ŽINIOS IŠ ATSIKURIANČIOS LIETUVOS

SOVIETŲ SMURTAS GRIAUNA SVEIKATĄ

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad Lietuvos Gydytojų Sąjunga ir Medikų Sąjūdis kreipėsi į Pasaulinę Sveikatos Organizaciją, TSRS Sveikatos apsaugos ministeriją, į Gorbačiovą ir Lietuvos komunistų partijos (Maskvai pavaldžios) Centro komitetą.

Nurodoma, kad jau trečias mėnuo Lietuvoje trunkantis sovietinis teroras griaua Lietuvos žmonių gyvenimą — žmonės nesijaučia saugūs. Išėję į gatvę nėra tikri, ar sveiki ir gyvi grįš namo. Sovietų Sąjungos ginkluotosios pajėgos pažeidžia ne tik visas tarptautines teises, bet ir svarbiausią žmogaus teisę — teisę į gyvenimą.

Lietuvos medikai reikalauja, kad nedelsiant būtų nutrauktas kruvinasis smurtas Lietuvoje, sutramdyti savivaliaujančieji kariškiai ir jų įkvėpėjai.

— Raudonosios armijos kareiviai balandžio 5 naktį nudraskė plakatus nuo namelio, kuriame, protestuodamas prieš sovietinių smogikų veiksmus, prie spaudos rūmų buvo įsikūręs žurnalistas Jatkevičius. Jie visai jam grasė ir reikalavo pasitraukti. Panašus incidentas įvyko sekančią naktį ir prie smogikų užimtojo TV bokšto ir radijo, prie kurių laikinai pastatytuose namukuose jau 30 dienų badauja Lietuvos TV žurnalistai, reikalaujami jėga užimtuosius pastatus sugrąžinti.

— Lietuvos žemdirbių sąjunga savo suvažiavime balandžio 6 išrinko naują vadovybę, pirma aptarusi ateities planus. Ten buvo pranešta, kad Danijos vyriausybė paskyrė 6 milijonus kronų įsteigti Lietuvoje eksperimentiniams ūkiams, kuriuose danai supažindins Lietuvos žemdirbius su vakarietiškąja ūkininkavimo technika.

— Lietuvos respublikos vadovybei pranešta, kad Kopenhago-

je steigiamas Europos valstybių prekybos centras, kurio teritorijos dalis skiriama ir Lietuvai.

— Vasaros laikas kovo 31 įvestas ir Lietuvoje. Laikrodžių rodyklės pasuktos vieną valandą į priekį.

— Klaipėdos uoste, kur dar nebuvo Lietuvos muitinės, jau irgi veikia sava muitinė. Dabar Lietuvoje veikia 15 muitinių. Visose trijose Pabaltijų respublikose suvienodinti muitavimo mokesčiai.

— Vilniuje veikia mokykla tiems mokiniams, kurie yra gimę už Lietuvos ribų. Šiuo metu joje mokosi 70 vaikų.

— Lietuva pasveikino kitas dvi Pabaltijų respublikas, laimėjus savo gyventojų referendumus už nepriklausomybę. Latvijoje iš visų galinčių balsuoti už tai pasisakė 73.58%, prieš 24.77%. Nėra nė vieno miesto, nė vieno rajono, kur Latvijos nepriklausomybės priešininkų būtų daugiau negu šalininkų. O už Estijos valstybės atkūrimą pasisakė 77.83% gyventojų. Rezultatai geresni negu tikėtasi, pasakė Estijos prezidentas A. Riutelis.

— Ožkų augintojų draugijos steigiamasis susirinkimas įvyko kovo 11 Vilniuje. Draugijos tikslas — atsivežti į Lietuvą vertingų veislių pieningų ožkų, bendrauti su įvairių užsienio šalių ožkų augintojų draugijomis.

— Dirigentas Gintaras Rinkevičius užbaigė pirmąjį Pabaltijų kraštų radijo chorų festivalį Rygos universitete. Festivalis buvo baigtas penkių chorų — Latvijos, Lietuvos, Estijos, Suomijos ir Švedijos — koncertu. Lietuvos radijo chorui vadovavo Alfonsas Vildžianas.

— Lietuvos Saugumo departamento direktoriumi paskirtas Viktoras Zebelis, kai iš tų pareidžių pasitraukė M. Laurinkus.

— Kanados paskirtasis \$150 milijonų kreditas Sovietams, o vėliau suspenduotas ryšium su

Dramatiški sausio įvykiai, pasakė deputatas Saulius Šaltenis, jau trumpa istorija, tačiau visi pajutome, kiek po sausio 13-osios Lietuvoje atsirado prasmės.

Žuvusiųjų artimųjų vardu žodį tarė Rolando Jankausko tėvas Bronislovas Jankauskas.

AT pavedimu deputatai N. Oželytė ir A. Sakalas, Vilniaus savivaldybės deputatai V. Barauskienė ir J. Kontautas išvyko padėti gėlių ant žuvusiųjų kapų Antakalnio kapinėse. Gėlės padėtos Petrašiūnų, Kėdainių ir Rokiškio kapinėse, kur palaidoti kiti žuvę Lietuvos gynėjai.

Norvegų tautos taikos premiją V. Landsbergiui įteikė Oslo universiteto rektorius I. Lioningas. Sveikinimo kalboje jis pažymėjo, kad maža Norvegijos šalis supranta ir palaiko Lietuvos siekius, pasiryžusi juos remti, pasidžiaugė, kad Baltijos respublikos jau turi statusą Šiaurės taryboje.

V. Landsbergis, padėkojęs už aukštą apdovanojimą, pasakė, kad didelę dalį premijos jis skirs sąsių nelaimingiems žmonėms Lietuvoje — vaikams, invalidams, o kitą — jauniems menininkams remti.

Laureatą sveikino ministras pirmininkas G. Vagnorius, Norvegijos delegacijos jaunimo organizacijų atstovai. Po pertraukos kalbėjo Latvijos, Estijos pasiuntiniai.

Pertraukos metu koncertavo Panevėžio tremtinių choras. Prancūzijos Nacionalinės asamblėjos ir senato delegacijos vardu Lietuvą sveikino Baltų šalių — Prancūzijos asociacijos Nacionalinėje asamblėjoje prezidentas M. Pelshatas. Sveikinimo kalbas pasakė Maskvos ir Leningrado demokratinių judėjimų atstovai. Suvalkų lietuvių vardu — J. Urdila. Pasisakė deputatai E. Zingeris, Č. Okinčicas, H. Kobeckaitė.

Po sveikinimo kalbų prasidėjo sesijos darbas. Pranešimą "Lietuvos Respublikos ekonominė ir socialinė politika" padarė ministras pirmininkas G. Vagnorius, Lietuvos Respublikos AT nutarimo "Dėl tarptautinių dokumentų žmogaus teisių ir pagrindinių laisvųjų klausimų ratifikavimo" projektą pateikė deputatas V. Cepaitis.

sausio įvykiais Vilniuje ir Rygoje, dabar gali būti paskirtas Pabaltijai tiesioginei paramai. Taip rašo *Toronto Star* korespondentas iš Ottawos. Jis praneša, kad šitai netrukus nuspręstą vyriausybę dar prieš du svarbius vizitus. Pirmasis vizitas — tai ateinančią savaitę Lietuvos premjero Gedimino Vagnoriaus, kuris manoma, prašysis Kanados paskirti Lietuvai dalį tos \$150 milijonų sumos. Antrasis vizitas bus balandžio pabaigoje ar gegužės pradžioje. Tai Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministro Besmertnych susitikimas su Kanados prejeru Clark. Laikraštis sako, kad suspenduotųjų kreditų likimas Kanados vyriausybės jau bus nuspręstas prieš sovietų ministrui atvykstant. Laikraštis dar cituoja Kanados Lietuvos Bendruomenės atstovo Vyto Čuplinsko pareiškimą, kad "mes dar pačioje pradžioje patarėme, kad kreditai Maskvai būtų sustabdyti ir suteikti Pabaltijai respublikoms kaip tiesioginė pagalba".

— Moldavijoje balandžio 6-7 dienomis buvo susirinkę šešių respublikų atstovai pasitarti, kaip koordinuoti nepriklausomybės siekimo programas. Nutarta bendradarbiauti ir teikti savitarpio pagalbą, stengiantis atsilaikyti Maskvos spaudimui. Dalyvavo Armėnijos, Estijos, Gruzijos, Latvijos, Lietuvos ir Moldavijos atstovai. Dar šio mėnesio pabaigoje laukiama tuo reikalu sutarties pasirašymo.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja telsinjuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Fbrest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visoje miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oraš šaldomas. Daug vietos automobiliui pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priėinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK - NEW JERSEY - Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

Remkime
TAUTOS FONDA

ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės lždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukas siųsti adresu:

**Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.**

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSU VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS

I LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

FAX 718 827 - 2964
Editorial Office, 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Publication No. USPS 148-360
Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
ISSN 0011-6637
— Redaguojama REDAKCINĖ KOMISIJA —

Prieš 40 metų!

Prieš 40 metų, t.y. 1951 balandžio 16, Brooklyne, NY, išėjo **DARBININKO** pirmasis numeris, apjungęs Brooklyne leistą **Ameriką**, Pittsburghe, PA, ėjusias **Lietuvių žinias**. Pats **Darbininkas** buvo išleistas 1915 m. rugsėjo 19 d. Bostone. Jį leido lietuvių katalikų darbininkų Šv. Juozapo draugija.

Po Antrojo pasaulinio karo leidėjams darėsi vis sunkiau išlaikyti **Darbininką**. Buvo pavojus, kad jis gali sustoti. Tada su pagalba atskubėjo lietuvių pranciškonai. Jie organizavo katalikiškos spaudos leidimą. 1949 perėmė leisti **Aidų** žurnalą, kuris iki tol ėjo Vokietijoje.

Kadaise lietuviškos kolonijos turėjo gana gausią savo spaudą. Dažnai ji skirstėsi pagal ideologiją. Tą spaudą išlaikyti darėsi vis sunkiau ir sunkiau. Tad Tėv. Justinui Vaškiui, tuometiniam lietuvių pranciškonų viršinininkui, ir kilo idėja: sujungti tris katalikiškos minties laikraščius ir padaryti vieną tvirtą, įtakingą laikraštį. Jo iniciatyva ir buvo sujungti minėti trys laikraščiai. Negavus lietuviams pranciškonams leidimo įsikurti Bostone, jų leidimas buvo perkeltas į Brooklyną. Čia vėliau leido įkurti lietuviškos katalikiškos spaudos centrą.

Čia buvo perkelta ir **Darbininko** spaustuvė su visais reikmenimis. Visa tai įsikūrė buvusios **Amerikos** patalpose, Grand Street, Brooklyne. Vienuolynui įkurti buvo surastas didokas namas 680 Bushwick Ave. Ten įsitvirtinus vienuolynui, iš kieme esančio garažo buvo padaryta spaustuvė. Pradžioje prie spaustuvės pusrūsyje įsikūrė redakcija. Po kokių metų redakcija persikėlė į butą, esantį viršum spaustuvės — garažo. Administratoriai ir spaustuvės raštinei bei

rinkimo mašinom buvo nupirktas gretimas namas.

Tose patalpose spaustuvė ir redakcija dirbo iki 1973 metų. Tuo metu pranciškonai suorganizavo ir pastatė Kultūros Židinį prie Highland parko ant kalno, Highland Blvd. Į naujas patalpas spaustuvė, redakcija ir administracija persikėlė 1973 metų gruodžio mėn. pradžioje. Tai yra dabartinės patalpos, kuriomis naudojasi **Darbininko** redakcija, administracija, spaustuvė, spaustuvės administracija ir Adomo Galdiko vardo galerija.

Per tuos 40 metų prie **Darbininko** laikraščio dirbo eilė žmonių, kurių dalis jau yra pasitraukę iš mūsų tarpo — mirę. Jungtinio laikraščio redakcijoje dirbo: prof. Simas Sužiedėlis, Albinas Gražiūnas, kun. Viktoras Dabušis, prof. Juozas Brazaitis. Nuo pat atsikėlimo į Brooklyną tebedirba Paulius Jurkus. Taip pat dirbo eilė pranciškonų tėvų: Tėv. Modestas Stepaitis, Tėv. Ignas Mikalauskas, Tėv. Pijus Šarpnickas. 1965 metų rudenį pakviestas redaguoti Tėv. dr. Kornelijus Bučmys. Taigi, jau 25 metai, kaip jis traukia vyr. redaktoriaus vežimą. Eilę metų dirbo Leonardas Žitkevičius.

Redakcijoje kurį laiką dar talkino: Vitalis Žukauskas, Antanas Sabalis, dabar talkina Salomėja Narkelūnaitė, talkinusi ir anais metais, kai **Darbininkas** čia kūrėsi.

Administracijoje dirbo Tėv. Antanas Prakapas, dabartinis Brooklyno vienuolyno viršinininkas. Ilgiausiai administravo tėv. Petras Baniūnas, kuris ne taip seniai pasitraukė poilsio. Dabar **Darbininko** administracija su moderninta, įvesti kompiuteriai. Administratoriumi yra pats spaustuvės vedėjas Tėv. Pran-

Atviros Lietuvos Fondas (ALF) įsikūrė Vilniuje 1990 m. spalio 5. Jo iniciatoriai — vengrų kilmės Amerikos milijardierius, žymus ekonomistas George Soros ir septynių žmonių grupė iš Lietuvos. ALF valdybos pirmininku išrinktas prof. Česlovas Kudaba. Pirmieji sponsorai — George Soros ir "Atgimimo" bendrovė. Užsienyje yra pradėta steigti Fondo tarėjų grupė: Arūnas Čiuberkis iš New Yorko, Dalia Gruodienė iš Montrealio ir kiti.

Didelės pagalbos sulaukiame iš mūsų konsultanto New Yorke Anthony Richter. Tikimės, kad mūsų bičiuliai užsienyje glaudžiai bendradarbiaus ir tarpusavyje, ir su mumis.

Fondo tikslas — drauge su mūsų tautinės kultūros atgimimu atsiverti ir demokratinei pasaulio kultūrai, atsidurti jos įvairialybiame, įvairialybiame sietyne. George Soros namumu, uždara visuomenė aiškiai įrodo savo trūkumus ir nusikalstamumą. Neseniai Centrinės ir Rytų

ciškus Giedgaudas. (Spaustuvės vedėju jis yra jau 40 metų!) Jam talkina ir prie kompiuterio dirba uoli spaustuvės darbuotoja Albina Žumbakienė. Prie **Darbininko** ekspedicijos, administracijos dar talkina Tadas Alinskas, Vytautas Vaičiulis, Ona Barauskienė, Antanas Dėdinas.

Darbininką daugel metų renka Dalia Bulvičiūtė. Prie rinkimo taip pat prisideda ir Albina Žumbakienė, mašinas tvarko ir klišes gamina brolis Pranciškus Malukas. **Darbininkas** čia surenkamas, sulaužomas. Spausdinti vežamas į komercinę spaustuvę.

Kiekvienas laikraštis ir knyga yra didžioji šviesa. Ir ta šviesa jau 40 metų sklinda iš Brooklyno, iš pranciškonų globojamos ir prižiūrimos spaustuvės, redakcijos, administracijos!

Darbininkas skleidė ir skleidžia lietuvišką kultūrą, palaiko lietuvių, krikščionių, Kiek jis išleido knygų, brošiūrų, kiek surengė koncertų, paskelbė konkursų! Visą laiką informavo ir labai aktyviai dalyvavo kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės.

Prisimindami šią sukaktį, leidėjai ir redakcija prašo laikraščio neužmiršti, jį palaikyti savo malda ir auka.

Tegyvuoją **Darbininkas** dar ilgus metus!

— TIESIU KELIU Į ATVIRĄ LIETUVĄ —
Atviros Lietuvos Fondas uoliai reiškiasi Tėvynėje ir išsivijoje

Europos regionai, tegu ir skirtingu mastu, patyrė nepaprastą išsivadavimo džiaugsmą. Bet jų ateitis dar tikrai nėra užtikrinta. Pluralistinė demokratinė socialinių organizacijų sistema reikalauja aukštesnio civilizacijos lygio negu autoritarinė. Būtina visokeriopai stimuliuoti naujas pavienių individų grupių ir organizacijų iniciatyvas, kurios ir vestų į tą atvirą visuomenę. "Europa, — pasakė G. Soros Dubrovniko — tai žmogiškų kontaktų tinklas, nežinantis valstybių sienų". Demokratijos likimas Europoje, o gal ir visame pasaulyje šiandien didele dalimi pareina nuo to, kokia kryptimi pasuks nacionaliniai judėjimai. Gresia didžiulis pavojus, kad universali uždara siste-

ma, vadinama komunizmu, gali desintegruoti į ne mažiau uždarius nacionalinius vienetus. Mes visi esame ir pasaulio piliečiai, visi priklausome vieni nuo kitų. Taigi, kilni Soros ir ALF misija — visokeriopai skatinti pavienių asmenų kūrybingą energiją, tiek metų totalitarinės sistemos slopinatą, be kurios neįmanoma nei demokratija, nei atvira visuomenė, nei garbingas žengimas į XXI amžių kartu su visu civilizuoju pasauliu.

Siekdamas minėto tikslo, ALF pirmiesiems Fondo veiklos metams jau yra nustatęs pagrindinės savo veiklos kryptis — programą: alternatyvino švietimo, anglų ir kitų užsienio kalbų mo-

kymo, etninių kultūrų puoselėjimo, pilietinės visuomenės kūrimo, profesinių kontaktų ir kt. Visoms programoms yra paskelbti konkursai ir renkamos paraiškos. Atsižvelgdami į jas, galėsime tas programas koreguoti, plėsti; tikimės naujų idėjų ir įdomių pasiūlymų iš mūsų užsienio tarėjų.

Kai ką jau sėkmingai nuveikti: Minnesotos valstijoje dirba ir mokosi trys jauni Lietuvos fermeriai, laimėję skelbtą konkursą. ALF paskyrė trumpalaikių studijų stipendijas 18 įvairių specialybių žmonių. Kartu su estais 1990 m. gruodžio mėnesį organizavome seminarą nepriklausomos spaudos menedžeriams. Atrinkome septyniolika kandidatų metus trukšančiom stažuotėm Oxfordo bei Cambridge universitetuose, artimiausiu metu kartu su Vilniaus universitetu įsteigsime informacijos centrą, kuriame visi norintys nemokamai gaus informaciją ir paramą studijoms Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Sumanymų turime didelių, entuziazmo mums netrūksta. Tačiau darbą nuolat stabdo ir naujas kliūtis sudaro labai sudėtinga ir nestabili Lietuvos padėtis. Tai nutruksta ryšiai su užsieniu, tai užgrobiama spaudos rūmai, radijas ir televizija, visuomenė nebeįgauna reikalingos informacijos.

Ir vis dėlto ryšiai plečiasi, mūsų darbas nenutrūko net pačiomis tragiškiausiomis dienomis. Mes nuolat jaučiame Soros fondo rūpestį ir paramą, už tai esame labai dėkingi. Tikimės, kad į ALF veiklą atkreips dėmesį visi Lietuvos likimui neabejingi žmonės, norintys konkrečiu darbu prisidėti prie mūsų krašto laisvėjimo ir atgimimo.

ALF adresas: Atviros Lietuvos Fondas, Vilniaus 22-801, 232001 Vilnius, Lithuania; arba Anthony Richter, Program Director, The Soros Foundation, 888 Seventh Avenue, New York, NY 10106, Tel. (212) 397-5562.

ALF Sekretoriatas

LIETUVOS DAILĖS PARODŲ DIREKCIJA

VYTAUTAS MAŽELIS

(JAV)

FOTOGRAFIJOS PARODA

1991 m. vasario 28 - kovo 17 d.

Atidaryta kasdien nuo 11 iki 15 val. Vilniaus dailės parodų rūmuose, Vokiečių 2

Fotografo Vytauto Maželio trečiosios individualinės foto parodos plakatas. Paroda vyko 1991 vasario 28 — kovą 17 Vilniuje Dailės parodų rūmuose. Ankstesnės individualios V. Maželio fotografijos parodos vyko Marijampolėje ir Kaune. Kita individuali fotografijos paroda įvyks Šiauliuose, Foto muziejuje. Nuotr. Vytauto Maželio

JAU 50 METŲ LIETUVIAI PRANCIŠKONAI GYVUOJA JAV
TĖV. LEONARDAS ANDRIEKUS, O.F.M.

Sukakčių bei jubiliejų prasmė

Išsivijoje labai įprasta minėti įvairias sukaktis bei jubiliejus. Vieni jų siejami su asmenimis ar šeimomis, kiti — su sambūriais, organizacijomis, parapijomis, įstaigomis, įvykiais... Tom progom ruošiamos iškilmės, vaišės, pamaldos, meniniai pasirodymai, renkamos aukos... Tai pajavairina ir net atgaivina išsiviską lietuvių gyvenimą, kuris svetimoje aplinkoje dažnai tampa per daug kasdieniškas, pilkas ir net nuobodus. Sukaktys savo iškilmingom programom įneša įvairumo ir savotiškai išbudina bei prikelia iš vienodos kasdienybės. Visados malonu pažvelgti į nueitą kelią, pasidžiaugti pasiektais laimėjimais, įveiktais vargais, nugalėtom kliūtim. Šventiška nuotaika, puošnesnis drabužis, vaišių stalas, artimųjų sveikinimai ir kartais maldingi

atsidūsėjimai pakelia dvasią, žiebčia meilę, įprasmina vargą.

Tai čia ir glūdi jubiliejų bei sukakčių esmė, kuri ypač išryškėja, kai minėjimai yra visuomeninio pobūdžio. Pakilioje dvasioje apžvelgus atliktus darbus religiniuose, tautiniuose, labdariniuose, meniniuose srityje, kyla noras ir toliau veikti bei pasiekti dar brandesnių vaisių. Nelieta abejonės, kad mūsų kaip išsivijusių jubiliejiniai proveržiai ne tik yra naudingi, bet ir būtini. Jie sujungia mus į glaudesnę bendruomeninę šeimą, uždega patriotiniams darbams, sustiprina ir parodo, kur stovime, kaip toli nužygiavome.

Šiais metais jubiliejinėmis nuotakomis gyvena lietuviai pranciškonai, nes jau suėjo penkiasdešimt metų nuo jų įsikūrimo Amerikoje. Jaunajai kartai labai tolimi tie laikai, se-

noji karta gi juos atsimena su skaudžia širdgėla. Tai buvo 1941-ieji metai, vos komunistams okupavus Lietuvą. Tų metų sausio 29 d., pabėgęs iš komunistų priespaudos, į New Yorką atvyko Tėv. Justinas Vaškys ir tuojau pradėjo steigti pirmąjį vienuolyną, vadovauti kolekcioms bei misijoms lietuvių parapijose, organizuoti šv. Pranciškaus sekėjus-tretininkus, rūpintis šv. Pranciškaus Varpelio atgaivinimu ir kitais organizaciniais darbais. Po metų jam į talką stojo Tėv. Juvenalis Liauba, Tėv. Agnelius Krasauskas, klierikas Pranciškus Giedgaudas ir brolis Paskalis. Nuo to laiko ir prasideda Amerikoje lietuvių pranciškonų darbuotė, per penkiasdešimt metų nemažai prisidėjusi prie bendro išsivijos kultūrinio gyvenimo.

Tai ypatingas jubiliejus, bet nesurištas su kokiomis nors iškilmėmis, minėjimais ar vaišėmis. Visa tai, rodos, jau ir atlikta, nes per tuos penkiasdešimt metų lietuvių visuomenė nuširdžiai vertino pranciškonų darbą, juos gerbė, rėmė ir gerėjosi jų pasiektais laimėjimais. Tai stiprina pranciškonus įvairiose jų veiklos kryžkėlėse.

Šio jubiliejaus proga taip pat nereikalingas koks nors dabarties pajavirinimas, išbudimas iš

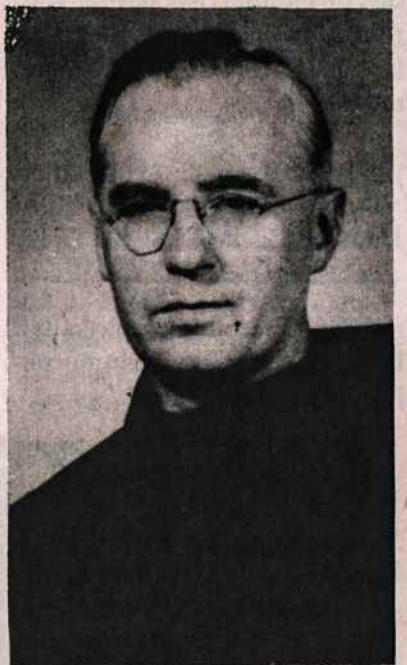
kasdienybės ar atsigavimas bei pasiskatinimas išvermingai veikti toliau, nes pranciškonai, nors sulaukę vėlyvo amžiaus, Dievui padedant, yra pasiryžę iki galo tarnauti lietuvių išsivijai, o sykiu su savo jaunąja karta tėvynėje padėti ir visai atgimusiai tautai. Jubiliejiniais metais norisi tik apžvelgti nueitą kelią ir dėkingai prisiminti Dievo paslaptinę vedimą. Todėl šiame straipsnyje nebus aižomi istoriniai faktai, pažymimi paskirvi asmenų nuopelnai, o tik bendrai apžvelgiama lietuvių pranciškonų penkiasdešimties metų odiseja, kuri ypač jubiliejinėje šviesoje atrodo palaiminga ir prasminga.

Pirmieji žingsniai Amerikoje

Abejotu, ar kada lietuviai pranciškonai būtų kūręsi už Atlanto, jeigu Lietuva nebūtų buvusi okupuota ir visais atžvilgiais prispausta bei persekiota. Tiesa, nepriklausomybės laikais kai kurie pranciškonai vyko į Ameriką sakyti pamokslų ir pasirinkti aukų veiklai tėvynėje. Amerikos lietuvių katalikų pinigais buvo pastatyta Kretingos pranciškonų gimnazija, amerikiečiams geradariams erdvūs namai, patalpos naujokynui, įsteigta spaustuvė ir net filmams rodyti teatras. Bet tuo laiku, apie

1930-1935 metus, niekas neplanavo kurti vienuolynų Amerikoje ar Kanadoje. Tada pranciškonams rūpėjo įsitvirtinti Lietuvoje ir galimai našiau įsijungti į jos religinio bei kultūrinio gyvenimo srovę. Tikrai kai Sovietų Sąjunga jėga užėmė kraštą, suvaržė religinę veiklą, nusavino vienuolynus bei jų įstaigas, pranciškonams prireikė ieškoti darbui dirvos išsivijoje, labiausiai Amerikoje, kur gyveno beveik milijonai lietuvių. Taip pat norėta padėti ir savo pavergtai tautai, patarnauti išsivijai ir pasirošti ateičiai, nes visą laiką tikėta, jog Lietuva prisikels ir vėl bus laisva. Ačiū Dievui, tos viltys jau realizuojasi. Lietuva, pavojingose aplinkybėse drąsiai atnaujiniusi nepriklausomybę, šiandien yra pasaulio tautų dėmesio centre.

Kalbant apie pranciškonų odiseją, tenka pasigėrėti jų ankstesniųjų vadovų įžvalgumu. Numatę karo ir kitų pavojų grėsmę, jie 1937 m. išsiuntė į užsienį (Italiją, Austriją) studijuoti būrelį klierikų. Taigi prieš Lietuvos okupaciją užsienyje jau buvo 9 pranciškonai klierikai, o kai sovietai užėmė šalį, į Vokietiją pasitraukė dar 14 klierikų ir 3 kunigai. Jų būrelį netrukus padidino 4 kunigai ir 2 broliai, pasprukę į Vakarų, kai rusai antrą kartą sugrįžo į Lietuvą. Tokiu

Tėv. Justinas Vaškys, OFM, išsivijos lietuvių pranciškonų pionierius bei organizatorius.

būdu po antrojo pasaulinio karo užsienyje gyveno 32 lietuvių pranciškonai. Tai nedidelis būrelis, bet Visagalis juos buvo numatęs svarbiems darbams.

Kūrimosi vargai

Lietuvių pranciškonų kelias išsivijoje, ypač kūrimosi pradžioje, buvo nelengvas. Svarbiausia kliūtis — Amerikos hierarchijos nepasitikėjimas atbėgėliais vienuoliais.

(Bus da...)

BERNARDAS BRAZDŽIONIS LANKYS LIETUVOS GIMNAZIJAS

— Organizuojamas 100 dol. stipendijos Lietuvos abiturientams —

Lietuvos Respublikos Kultūros ir švietimo ministerijos kviečiamas, poetas Bernardas Brazdžionis gegužės pradžioje kartu su žmona Aldona vyks į Lietuvą ir su literatūros vakarais Lietuvos gimnazijų moksleiviams aplankys keliolika Lietuvos miestų. Tokį literatūrinę kelionę pas Lietuvos jaunimą sumanymą išklėle LB Santa Monicos — Vakarų Los Angeles apylinkės valdyba ir, gavusi Poeto sutikimą, pasiūlė Lietuvos Kultūros ir švietimo ministerijai. Ministras Darius Kuolys pasiūlymą priėmė entuziastiškai. Apylinkės valdybos pirmininkui jis rašė: "Širdingai Jums dėkoju už puikią idėją, pradžiuginusią jaunus mūsų ministerijos darbuotojus. Poeto Bernardo Brazdžionio kelionė per Lietuvos gimnazijas būtų nuostabi šventė mūsų mokiniams. Tikiuosi, kad ir pačiam Poetui malonių, šiltų įspūdžių iš šios kelionės nestingtų (...). B. Brazdžionį Lietuvon pakviesti ir jo kelionę su dideliu malonumu organizuoti Kultūros ir švietimo ministerija".

Lietuvos kultūrininkai ir švietimo darbuotojai iš 1989 metų Brazdžionio apsilankymo Lietuvoje suprato, kokią reikšmę jo poezija turėjo Lietuvos žmonėms pačiose juodžiausiose istorijos dienose. Jie suprato, kad per 45 išsiskyrimo metus širdim ir jausmais Brazdžionis gyveno su savo tauta, lankė kenčiančius kalėjimuose ir psichiatrinėse ligoninėse ir lydėjo juos į "amžino įšalo" žemę. Lietuvos lietuviai, vyresnioji kartą ir jaunimas, sutiko jį tada kaip savo poetą ir kartu kaip savo likimo brolių. Todėl ir dabar ministras Kuolys galėjo pasakyti, kad pasiūlytoji idėja yra "puiki" ir kad "poeto Bernardo Brazdžionio kelionė per Lietuvos gimnazijas būtų nuostabi šventė mūsų mokiniams".

Su Kultūros ir švietimo ministerija išsiaiškintos visos detalės, ir Bernardas Brazdžionis literatūros vakarų planą, jei neatsiras neįveikiamų kliūčių, pasirošęs vykdyti gegužės mėnesį. Taigi "nuostabią šventę" Lietuvos gimnazijų mokiniams realizuos. Aišku, visų miestų, kur veikia gimnazijos, aplankyti nebus įmanoma. Teks pasitenkinti ribotu skaičiumi. Kelionės planą jau nustatė Kultūros ir švietimo ministerija.

Plačiau svarstant literatūros vakarų Lietuvos gimnazijose klausimą ir besiruošiant kelio-

Duok Darbininką paskaityti tiems, kurie jo neprenumeruoja, paskui paragink užsisakyti.

nei, susidarė iniciatyvinė grupė, kuriai vadovauja advokatė Žibutė Brinkienė-Alex, ir pasiūlė su literatūros vakarų iniciatyva surišti dar kitas Lietuvos moksleiviams konkrečias pagaldas: remiant Lietuvos švietimo vadovybės pastangas pirmąją, svetimąja kalba Lietuvos gimnazijose padaryti anglų kalbą, surasti mecenatų, kurie pažangiausiems anglų kalbos abiturientams skirtų 100 dolerių premijas; aprūpinti baigiamųjų klasių mokinius informacija dėl galimybių įstoti į Amerikos aukštąsias mokyklas ir gauti stipendijas; tarp Lietuvos gimnazijų ir Amerikos aukštesniųjų mokyklų organizuoti "susibičiuliavimo" programą; patyrinėti galimybes iš amerikiečių mokyklų perimti iš apytarus išimamus vadovėlius ir kitą anglų kalba literatūrą ir perduoti ją Lietuvos mokykloms.

Visuose šiuose užmojuose daug kas išsiaiškinta: žinomos galimybės ir sunkumai. Aiškiantis šiuos klausimus, daug pasidarbavo mokytoja Dalilė Polikaitienė ir Žibutė Brinkienė. Šiuo metu konkrečiai realizuojamas premijų abiturientams už pasižymėjimą anglų kalboje projektas.

Iniciatorių nuomone, premijos turėtų būti 100 dolerių dydžio, kad mokiniams būtų ne tik paskata pasistengti, bet laimėtojai gautų ir tam tikrą finansinę paramą. Šimtinė dolerių Lietuvoje jau yra reikšmingesnė suma. Iniciatyvinė grupė padarė prielaidą, kad mecenatų išieivijoje atsirastų: buvę gimnazijų mokytojai, mokiniai, kilę iš tų vietų, turi artimų giminių tose gimnazijose ar miestuose ir kiti, kuriems rūpi greitesnis lietuvių tautos išsivadavimas iš dvasinio sovietų košmaro.

Premijoms skiriami pinigai galėtų būti telkiami trim būdais: a) inestami Lietuvos Bendruomenės vardu specialion sąskaiton, b) Lietuvos Fondui paaukojama tam tikra suma, kuri numatyta premijai duotų 100 dolerių metinių palūkanų arba c) sukurtas tam tikslui "trust fund", kurio patikėtiniai tvarkytų tą projektą.

Iniciatyvinės grupės atstovai gegužės mėnesį vyks į Lietuvą ir su Kultūros ir švietimo ministerija aptars tą visą reikalą. Grįžę aiškinsis su LB Švietimo ir Kultūros tarybomis bei Lietuvos Fondų ir paruoš pastovias taisykles. Tačiau išieivijos lietuviai jau dabar kviečiami tapti premijų mecenatais, kad Kultūros ir švietimo ministerija dar šį pavasarį galėtų atskiroms gimnazijoms pranešti apie gautas premijas.

Premijoms skirtus 100 dolerių čekius Los Angeles ir apylinkių lietuviai gali įteikti iniciatyvinės grupės nariams: Žibutei Brinkienei, Dalilei Polikaitienei, Reginei Gasparonienei, Vytautui Šeštokui ir Juozui Kojeliui. Pašto čekiai siunčiami šiuo adresu: Nida Brinkis-Alex, Esq., c/o Law Offices of Alex & Brinkis, 1500 West Covina Parkway, West Covina, CA 97190.

Čekius rašyti Lithuanian American Community, Inc. vardu ir išsiųsti iki balandžio 18 d. Aukotojui tuoj bus pasiūstas pasirašyti oficialus dokumentas.

Iniciatyvinės grupės nariai yra numatę lydėti poetą Bernardą Brazdžionį jo literatūros vakarų kelionėje ir taip pat atskirai lankyti ir informuoti kitas gimnazijas. Dėl šio projekto bus renkamos nuomonės iš gimnazijų vadovybių ir detaliau projektas aptartas su Kultūros ir švietimo ministerija. Grįžę atstovai painformuos mecenatus.

J. Kojelis

Bernardas Brazdžionis kalba savo 80 m. sukakties pagerbime Los Angeles, Calif. Poetas, Lietuvos Kultūros ir švietimo ministerijos kviečiamas, gegužės pradžioje vyks į Lietuvą ir su savo kūrybos vakarais lankys Lietuvos gimnazijas. Nuotr. Juozo Kojelio

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TRYLIKTSIOS TARYBOS RINKIMAI

rinktieji asmenys turėtų pasitikėjimą ir mandatą atstovauti savo apygardai. Rinkimai įvyks š. m. gegužės 4, 5, 11 ir 12 dienomis čia išvardintose vietovėse:

Buffalo apylinkė: pirm. Mildos Neuman rezidencijoje, 18 Cherrywood Dr., Williamsville, NY 14221.

Brooklyno apylinkė: Apriškimo parapijos salėje gegužės 5, nuo 10 val. ryto iki 3 val. popiet ir gegužės 12, nuo 12 iki 1 val. popiet.

Bushwick apylinkė: Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, visas paminėtas balsavimo dienas nuo 12 iki 2 val. popiet.

Great Neck apylinkė: pirm. Vytauto Žuko rezidencijoje, 19 Willow Lane, Great Neck, NY, gegužės 5 ir 12 d., nuo 1 iki 4 val. popiet.

Manhattan - Bronx apylinkė: Aušros Vartų parapijos salėje, 570 Broome St., New York, NY 10013, gegužės 5 ir 12 d., nuo 12 iki 2 val. popiet.

Queens apylinkė (buv. Queens, Woodhaven ir Maspeth apylinkės): Vitas Travel Service įstaigoje, 94 - 10 Jamaica Ave., Woodhaven, NY 11421, gegužės 4 ir 11 d., nuo 10 val. ryto iki 2 val. popiet; Apriškimo parapijos Brooklyne ir Atsimainymo parapijos Maspeth patalpose, gegužės 5 ir 12 d., nuo 12 iki 1 val. popiet.

Rochester apylinkė: Šv. Jurgio parapijos salėje, 545 Hudson Ave., Rochester, NY, gegužės 5 ir 12 d., nuo 12 iki 2 val. popiet.

New Yorko valstijos apygarda turi teisę į Tarybą išrinkti 6 atstovus. Atsiklausus visų apylinkių, buvo sudarytas 8 kandidatų sąrašas, čia skelbiamas alfabetine tvarka:

Kęstutis Bilėris, elektr. firmos vyr. kontraktų administratorius, Queens apylinkės gyventojas.

Juozas Kazlas, konsultantas, Manhattano lietuvių aktyvus veikėjas, gyvena Manhattane.

Tomas Lora, elektr. inžinierius, Jaunimo Sąjungos veikėjas, Queens apylinkės gyventojas.

Kęstutis Miklas, korp. viceprezidentas, aktyvus New Yorko lietuvių veikėjas, gyvena Plainview, Long Island.

Danutė Norvilaitė, mokytoja, Jaunimo Sąjungos veikėja, gyvena Brooklyne.

Aleksandras Vakselis, buv. įmonės skyriaus viršininkas, dabar pensininkas, ilgametis LB ir kitų organizacijų vadovaujantis veikėjas, Queens apylinkės gyventojas.

Janė Venckutė, banko pareigūnė, jaunimo veikėja, Manhattan gyventoja.

Rūta Virkutytė, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos administracinė asistentė, Jaunimo Sąjungos veikėja, Queens apylinkės gyventoja.

Už savo pasirinktus 6 kandidatus galima balsuoti asmeniškai, nustatytom dienom atvykus į balsavimo būstines, arba paštu, atsiunčiant balsavimo lapelius savo apylinkės balsavimo komiteto adresu ne vėliau, kaip š. m. gegužės 12 d.

Balsavimo lapelius ir kitas informacijas galima iš anksto gauti apylinkių balsavimo komisijose, skambinant šiems asmenims:

Bushwick apyl. tėv. Pranciškui Giedgaudui, 827 - 1350.

Brooklyno apyl. Vytautui Maželiui, 497 - 4677.

Great Neck apyl. Vytautui Žukui, 516 487 - 3704.

PHILADELPHIA, PA

Vasario 16 minėjimas

Lietuvių namų salėje Philadelphia lietuvių suruošė savo minėjimą. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas dr. Vytautas Bieliauskas. Jis palygino politinę padėtį Lietuvoje, kai Lietuva skelbė nepriklausomybę 1918 ir kai ją atkūrė 1990, pabrėždamas patį svarbiausią reikalą — visiems vieningai dirbti, nepaisant asmeniškų ambicijų.

Minėjime dalyvavo ir kalbėjo miesto burmistras W. Wilson Goode, Pensilvanijos parlamento rūmų atstovas Gerard A. Kosinski, Pensilvanijos valdžios atstovas O. Knoblér, perskaitęs vicegubernatoriaus Mark S. Singer sveikinimą. Jie visi

WORCESTER, MASS.

Maironio Parko draugijos veikla

Maironio Parko didžiojoje salėje kovo 17 prisaikdinta draugijos valdyba ir direktoriai. Ceremonijas atliko Šv. Kazmiero parapijos klebonas kun. Parulis, MIC, kuris yra ir draugijos dvasios vadas.

Priesaiką davė pirm. K. Adomavičius, vicepirm. A. Glodas, protokolų raštininkė O. Bender, fin. sekr. A. Norkevičius, išd. D. Virbašienė, išdo globėjos T. Adomavičienė ir A. Lozoraitienė, knygų peržiūrėtojai S. Valinskas Sr. ir E. Vallon, tvarkos prižiūrėtojas A. Šimkus, ir direktoriai V. Ivaška, R. Jakubauskas, A. Klimas, Ch. Kulikauskas, P. Molis, B. Naras ir G. Račiukaitis.

Iškilmėse atsilankė kun. A. Yankauskas ir kun. J. Petrauskas, MIC, lietuviškų organizacijų pirmininkai ir kiti svečiai. Apie draugiją ir jos veiklos svarbą vietos lietuviams ir Lietuvai kalbėjo Lietuvių klubo pirm. E. Krasinskas, miesto tarybos narys T. Early, lietuvių organizacijų tarybos pirm. P. Molis, Massachusetts valstijos seimo narys William Glodis ir pagaliau pirmininkas K. Adomavičius. Jis priminė draugijos darbą ir ypatingai veiklus jos pareigūnus, jų tarpe ilgametę finansų raštininkę O. Keršienę, kuri pasitraukė iš pareigų, išdirbusi pusę savo gyvenimo. Programai vadovavo direktorius R. Jakubauskas.

K. Adomavičius, pirmininku išbuvęs 27 metus, dabar, valdybos ir direktoriato padedamas, ryžtingai tęsia darbą, ypatingai, kai jo reikia ryšium su įvykiais Lietuvoje, kai reikia demonstruoti, rašyti peticijas, siųsti telegramas, Maironio Parko patalpose vyksta visas Worcesterio lietuvių kultūrinis gyvenimas, dalyvaujant tiek vyresniosios, tiek naujosios kartos lietuviams. Draugija žinoma ir vietos amerikiečiams, kurie per daugelį metų jos patalpose ruošia savo renginius ir tuo pačiu prisideda prie jų išlaikymo.

J. M.

Manhattan apyl. Aldonai Kelpalaitei, 212 724 - 5720.

Queens apyl. Kostui Norvilai, 827 - 2629.

Rochesterio apyl. Danguolei Klimienei, 716 271 - 8897.

LB nariai, kurie gyvena toliau nuo apylinkių būstinių, arba norintieji įstoti į Lietuvos Bendruomenę, kviečiami apsiūpinti balsavimo lapeliais ir balsus atsiųsti artimiausiai apylinkės rinkimų komisijai.

Kviečiame ir raginame visus gausiai dalyvauti JAV LB Tarybos rinkimuose.

New Yorko apygardos rinkiminė komisija

rėmė Lietuvos nepriklausomybės reikalą.

Meninę programą atliko Broniaus Krokio vadovaujamas lietuvių liaudies dainų kvartetas. Žiūrovai šiltai sutiko dainininkę Rasą Krokytę ir kvarteto dalyvius Bronių Krokį, Brigitą Kasinskienę ir Juozą Kasinską.

R. D.

— Poeto Vytauto Mačernio kūrybos rinktinė dabar išleista Lietuvoje. Knyga turi 496 psl. Išspausdinti eilėraščiai, vertimai, proza ir laiškai. Knygą sudarė Vytautas Kubilius. Vagos leidykla išleido 17,000 egzempliorių tiražą.

— ELTA, Lietuvos telegramų agentūra, reorganizuota, pavadant jai vykdyti ir Vyriausybės informacijos tarnybos funkcijas. Direktoriumi paskirtas Vidmantas Putelis.

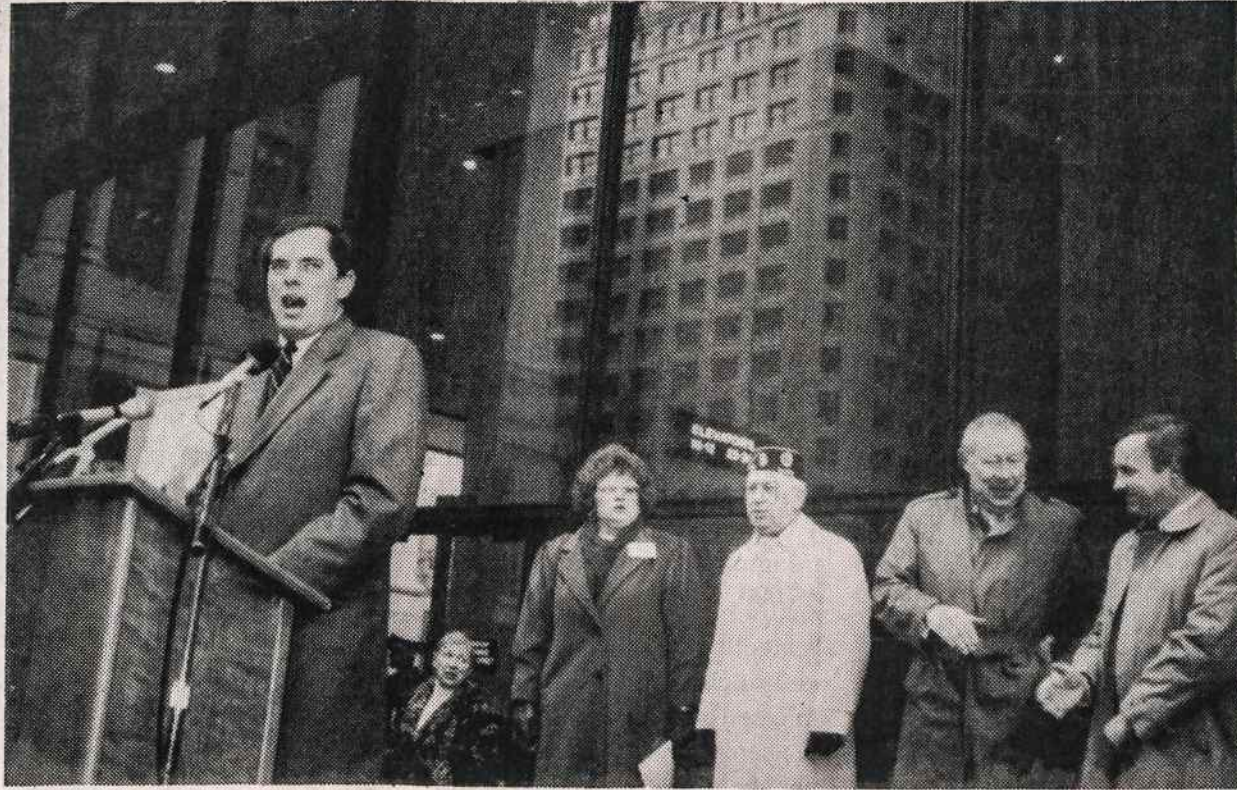

Vasario 16 gimnazijos mokiniai dainuoja Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime Hüttenfelde. Nuotr. L. Venckaus

VYSKUPO P. A. BALTAKIO, OFM VASAROS KALENDORIUS

Balandžio 20 — Cambridge, MA, sutvirtinimo sakramentas.
Balandžio 21 — Boston, MA, sutvirtinimo sakramentas.
Balandžio 28 — Hartford, CT, parapijos lankymas.
Gegužės 5 — Lemont, IL, sutvirtinimo sakramentas.
Gegužės 12 — Toronto, Ont., sutvirtinimo sakramentas.
Gegužės 19 — Kearny, NJ, "Lietuvos Atsiminimų" 50 metų jubiliejus.
Gegužės 25 - 26 — Chicago, IL, sielovados tarybos suvažiavimas; Lietuvių muzikos šventė.
Gegužės 28 - birželio 9 — Suvalkų trikampio lietuvių lankymas, lietuvių susitikimas su Šv.

Tėvu, Europos vyskupų posėdis su Popiežiumi.
Birželio 10 - 13 — Vasario 16 gimnazijos lankymas.
Birželio 15 — New Haven, CT, kryžiaus šventinimas; Boston, MA, pamaldos už Lietuvą su kardinolu Law.
Birželio 23 — Binghamton, NY, sutvirtinimo sakramentas.
Birželio 30 — Hamilton, Ont., sutvirtinimo sakramentas, Tėv. Juvenalio Liaubos, OFM, kunigystės 50 metų jubiliejus.
Liepos 1 - 3 — Washington, DC, Serra International simpoziumas.
Liepos 28 — Putnam, CT, Lietuvių Dienos.

Bill Sarpalius, lietuvių kilmės JAV kongresmanas iš Texas valstijos, kreipiasi į demonstracijos dalyvius Chicagoje, Daley Plaza, kovo 11 minint Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo metines. Nuotr. Ed. Šulaitis

KNYGOS LIETUVAI VAJUS WASHINGTONE

Lietuvių Informacijos Centras Washingtone praneša, kad, paremdami Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos organizuotą akciją "Knygos Lietuvai", Washingtono lietuviai surinko daugiau kaip 160 dėžių knygų, kurios buvo atvežtos į New Yorką ir pakrautos į Religinės Šalpos konteinerį. Šis dvilyktasis Religinės Šalpos konteineris į Lietuvą išsiųstas kovo 25.

Iniciatyva šiam knygų siuntimo vajui, kuris prasidėjo 1990 spalio mėn., atėjo iš LB Washingtono apylinkės bei LIC Washingtono skyriaus. Knygų surinkime, rūšiavime ir pakavime LB Washingtono apylinkės valdybai, kuriai vadovauja Audronė Pakšienė, talkino vietiniai lietuviai bei iš Lietuvos atvykę svečiai, laikinai apsisotę JAV sostinėje.

Kai kurie Washingtono apylinkės lietuviai nemažą dalį savo asmeniškų bibliotekų paaukėjo šiam vajui. Taip pat LB pavyko didelių kiekius knygų išrūpinti iš Virginija valstijos mokyklų.

Fairfax County mokyklos administracijos pareigūno dr. A. Migliara dėka vajaus organizatoriaus buvo leista iš sandėlio atrinkti maždaug 40 dėžių knygų, įskaitant pilnus komplektus matematikos, chemijos, fizikos vadovėlių gimnazistams ir anglų kalbos skaitinių knygų pradžios mokyklos vaikams.

Viena šiaurės Virginija valstijos mokykla savo iniciatyva vajui paaukėjo dar 15 dėžių griežtųjų mokslų knygų. Pereitais metais iš Lietuvos atvykę keturi mokyk-

lų direktoriai aplankė Thoreau Junior High School ir susidraugavo su ten dirbančiais mokytojais. Vajui paaukotos knygos keturioms mokykloms Lietuvoje — tai pereitais metais svečiams iš Lietuvos duoto pažado ištesėjimas.

Stambesnė knygų auka atėjo ir iš The Atlantic Council, Washingtono veikiančios nevaldinės organizacijos, kuri domisi tarptautinių santykių klausimais. Per Religinės Šalpos išlaikomą LIC ji paaukėjo 14 dėžių politinių ekonominių, istorinių bei kitų mokslinių veikalų.

Knygų rūšiavimas ir pakavimas vyko Lietuvos Pasiuntinybės Lietuvos atstovas Washingtono Stasys Lozoraitis paskyrė tam reikalui kambarį, ir knygos ten buvo sandėliuojamos.

Knygas iš Pasiuntinybės Washingtono į Religinę Šalpą New Yorke pervežė vietinis statybininkas Henrikas Česnauskas nuosavu sunkvežimiu.

Knygos iš Washingtono adresuotos įvairioms institucijoms, daugiausia Vilniaus bei Kauno universitetams, Švietimo ministerijai ir paskiroms gimnazijoms bei pradžios mokykloms.

Konteinerį, kuriuo knygos išgabentos, finansavo Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa, kuri per pastaruosius metus pasiuntė 240 tonų reikmenų į Lietuvą. Prie transporto išlaidų padengimo prisidėjo Washingtono apylinkės lietuviai, tam tikslui paaukėję daugiau kaip \$600. Konteinerio persiuntimas — \$5000. (LIC)

LB KOMUNIKACIJOS CENTRO POLITINIS SEMINARAS

Prieš keletą mėnesių Philadelphiajose įsikūrė Komunikacijos Centras, priklausantis JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybai. Centre susibūrė jaunesnės kartos asmenys, kuriems vadovauja Vytas Maciūnas. Centras yra ryšininku tarp Krašto valdybos ir įvairių lietuviškų organizacijų bei pavienių asmenų, kurie apsiima įtaigauti Amerikos Kongresą pagal Krašto valdybos nurodymus.

Norėdamas patobulinti bei pagilinti prijauniančiųjų asmenų patirtį ir nūdienės politinės bei teisinės Lietuvos reikalų stovio supratimą, Komunikacijos Centras sušaukė konferenciją. Ji įvyko Washington, DC, kovo 9 - 11 dienomis. Dalyvavo 80 aktyviųjų, daugiausia jaunesnės kartos. Konferencijoje kalbėtasi angliškai.

Programa prasidėjo kovo 9 vakare. Kiekvieno miesto atstovai, o jų būta net iš Rockford, Illinois, pranešė apie savo veiklą. Pabaigoje kalbėjo Andrius Eiva,

buvęs JAV žaliųjų berečių kapitonas. Jis įdomiai papasakojo apie pastangas apginti Lietuvos parlamentą tomis dienomis, kai sovietai užiminėjo valdinius pastatus Vilniuje.

Kovo 10-osios ryte kalbėjo tarptautinės teisės žinovas William J. H. Hough III. Jis aiškino, jog Lietuvos valstybė *de jure* pripažinimą jau seniai turi. Tačiau lieka dar jos valdžios pripažinimo reikalas. Ir čia Hough siūlo, kad JAV pripažintų *de facto* landsberginę valdžią. Anot jo, tai labai paremtų lietuvių kovą už pilną nepriklausomybę. Be to, *de facto* pripažinimas gali būti greitai ir atšaukiamas, jei, blogiausiu atveju, toji valdžia būtų smurtu nušalinta.

Po to, advokatai Lowry Wyman ir Barnabas Johnson skaitė paskaitą. Šiedu advokatai, vyras ir žmona, tris mėnesius viešėjo Lietuvoje, buvo nuvykę padėti parlamentui. Abu jau spėjo pamilti Lietuvą. Johnson ypač įdomiai aiškino, kaip jis, šeštos kar-

Clevelando miesto burmistras Mike White su Clevelando skautais kovo 11 miesto tarybos patalpose, kai ten buvo paminėta kovo 11 — Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo metinės. Nuotr. Vlado Bacevičiaus

METINĖ ŠVENTĖ APREIŠKIME

Sekmadienį, balandžio 14, Apreiškimo parapijos bažnyčioje, Brooklyne, įvyko metinė šventė — 40 valandų atilaidai ir Švenčiausiojo Sakramento pagarbinimas. Šventė buvo skirta maldai už Lietuvą.

Apreiškimo bažnyčia dar nuo Velykų gražiai išsipočiusi. Visi trys altoriai skendo baltuose lelijų, raudonų azalijų ir kų tik pražydusių obelių žieduose!

11 val. mišias aukėjo buvęs parapijos klebonas kun. Jonas Pakalniškis ir LKR Šalpos ir LIC vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius, kuris ir pamokslą pasakė. Choras, vadovaujamas muz. Gintarės Bukauskienės, giedojo naujai išmoktas Fr. Schuberto "Mass in G" mišias. Šį nuostabią gražų Schuberto kūrinį pirmą kartą išgirdome religinės muzikos koncerte Verbų sekmadienį.

Po pamaldų, žmonės belaukdami mišparų, vieni budoje prie išstatyto Švč. Sakramento, o kiti, apatinėje parapijos salėje pietavo. Pietus paruošė Eugenija Kezienė su tartininkėmis.

Vyresnieji dar prisimename Lietuvos mišparus, kurie būdavo sekmadieniais tuojau po sumos, ir tai buvo neatskiriama sekmadienio pamaldų dalis — ypač tos lotyniškai giedamos psalmės!

Apreiškime mišparai, kurie čia būna kartą per metus, pradėti 3 val. popiet. Apeigoms, kuriose dalyvavo vysk. P. Baltakis, OFM, kun. J. Pakalniškis, kun. L. Andriekus, OFM, kun. S. Raila ir kun. K. Wicks, vadovavo kun. K. Pugevičius. Choras giedojo psalmes, kurioms muziką yra sukūręs komp. John B. Singenberger. Chorą vargonais palydėjo Gintarė Bukauskienė. Užbaigta procesija su Švč. Sakramentu, chorui giedant "Viešpatie Jėzau, mūsų Valdove". p. palys

VASAROS STAŽAS

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa ir Lietuvių Informacijos Centras skelbia du stažus studentams, norintiems dirbti šią vasarą New Yorko būstinėje ar Washingtono skyriuje.

Internai dirbs 10 savaičių. Pareigos: padėti štabui vesti humanitarinių siuntų Lietuvai inventorių, išmokyti rinkti ir rašyti profesionaliai paruoštas žinias apie Lietuvos gyvenimą anglų ir lietuvių kalbomis, kataloguoti nuotraukas iš Lietuvos ir spaudos iškarpa apie Lietuvos įvykius, atsilipti į informacinius prašymus apie Lietuvą bei atlikti kitus einamuosius darbus pagal vedėjų nurodymus su moderniom komunikacijos priemonėmis.

Kandidatai į internus turi būti bent 18 metų ir laisvai valdyti anglų kalbą. Būtų gerai, jei turėtų mašiną, nors tai neprivaloma.

Stażistui bus mokama \$1750 už 10 darbo savaičių. Gyvenimo sąlygos pagal susitarimą. Pirmenybė bus duodama studentams, turintiems nuovoką apie dabartinius Lietuvos įvykius.

Rezumé siųsti iki gegužės 10 d. adresu: Lithuanian Information Center, Attn. Gintė Damašytė, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. (LIC)

Išnuomojamas studio apartamentas vienam arba dviem asmenims. Skambinti 718 235 - 3961.

IŠ VISUR

— Vilniuje kovo 3 įvyko Šv. Kazimiero bažnyčios atšventimo iškilmės. Šioje bažnyčioje komunistai buvo įrengę ateizmo muziejų. Atidarymo pamaldose dalyvavo ir Aukščiausiosios Tarybos pirm. Vytautas Landsbergis su žmona. Nuo šiol Šv. Kazimiero bažnyčia bus centrine Lietuvos jėzuitų bažnyčia. Joje sekmadieniais mišios bus aukojamos ir rusų kalba. Vienos mišios lietuviškai bus skiriamos jauniems moksleiviams, suma — jaunimui ir vyresniesiems. Kasdien 6 val. vak. taip pat bus aukojamos mišios.

— Lietuvos paštas kovo 11 dienos — Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo metinių — proga išleido specialų voką su lietuvišku pašto ženklu, vaizduojančiu Lietuvos varpą. Kovo 15 apyvarčio pasirodė dar trys nauji pašto ženklai: "Kraštovaizdis" — 40 kap., "Madona" — 70 kap. ir "Šv. Onos bažnyčia" — 1 rublis. Šių pašto ženklų projekto autorius — dail. Saulius Kruopis.

— G. Vagnorius, Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas, atleido iš pareigų "Eltos" direktorių R. Barysą, kuris lydėjo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininką V. Landsbergį į D. Britaniją ir JAV. Kovo 7 iš pareigų atleisti ir "Eltos" direktoriaus pavaduotojai Vilius Kavaliauskas ir Henrikas Savickas.

— Vytautui Valiukui paskirta Lietuvių Bendruomenės Kultūros tarybos teatro premija. Vertinimo komisiją sudarė Bronius Vaškėlis, Jurgis Blekaitis ir Petras Maželis. Premijos mecenatas — Lietuvių Fondas.

— Sol. Stasys Baras vadovaujama muzikos šventės rengimo komitetui. Nors rūpesčių yra daug, bet jis tikisi, kad su visuomenės parama šventė bus sėkminga ir didinga.

— Prof. Sauliaus Sužiedėlio politinė paskaita įvyks balandžio 26 Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje.

— Studentai ateitininkai, perėję į sendraugių eiles ir dar gauną studentų aplinkraščių, arba negauną, bet norintys jį gauti, prašomi skubiai pranešti SAS centro valdybai adresu: SAS centro valdyba, 62 Burnside Dr., Toronto, Ont. M6B 2M8, Canada. Galima paskambinti Indrei: 416 533 - 7425.

— Paulius Slavėnas, astronomijos profesorius, Lietuvos Mokslų Akademijos tikrasis narys, palikęs gilų pėdsaką Lietuvos kultūroje, mirė vasario 24. Gimęs 1901 liepos 21 Maskvoje, P. Slavėnas 1925 baigė Lietuvos universitetą ir studijavo Yale universitete JAV, astronomiją. Ten apgynė daktaro disertaciją, nuo 1930 dėstė VDU Kaune. Vėliau profesoriavo Vilniaus universitete, buvo astronomijos katedros ir observatorijos vedėjas.

DVYLIKŲ KONTEINERIS Į LIETUVĄ

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad McGraw Hill leidykla, viena didžiausių leidyklų Amerikoje, pasižyminti aukšto akademinio lygio knygomis universitetams, per Lietuvių Katalikų Religinę Šalpa paaukojo \$212,000 vertės mokslinių knygų Lietuvai.

McGraw-Hill paaukojo knygų įvairios tematikos, daugumoje biznio srityje, tačiau yra nemaža ir psichologijos, teisės, kompiuterio mokslų ir inžinerijos knygų. Iš viso paaukota 6,183 egzemplioriai.

Šiai leidyklai pageidaujant, knygos bus išdalytos labdaros principu. Religinė Šalpa jas siunčia Lietuvos CARITAS sambūriui, kuris rūpinsis tolimesniu knygų skirstymu. Religinės Šalpos siūstosios į Lietuvą knygos yra pasiekusios Vilniaus ir Vytauto Didžiojo universitetus, Švietimo ministeriją, Martyno Mažvydo Nacionalinę biblioteką, Kauno ir Telšių kunigų seminarijas, daug parapijų ir mokyklų.

McGraw-Hill aukų skyrė

vedėja Anne Molinari pareiškė, kad jų leidykla šiuo metu ypač rūpinasi aukomis Rytų Europai ir džiaugiasi, galėdama padėti Lietuvai.

Knygas atrinko newyorkiečiai inž. Saulius Janušas ir Antanas Razgaitis. Šios knygos Religinės Šalpos konteineriu iš New Yorko į Kauną išsiųstos kovo 25.

Tame pačiame konteineryje keliauja ir medicininiai reikmenys: White Plains ligoninės paaukotieji du širdies sekimo aparatai su 17 ekranų bei Amsterdamo apylinkės Lietuvos Vyčių išrūpinta aparatūra ligoninėms. Amsterdamo dovanas išrūpino A. ir E. Žiaušiai, White Plains ligoninės dovana buvo išrūpinta geraširdžio lietuvio. NY Lietuvių Atletų klubas paskolino savo "van" pervežti aparatūrai į LKR Šalpa.

Dovanų Lietuvai nepagailėjo ir Catholic Medical Mission Board šalpos organizacija New Yorke, Lietuvai paskyrusi \$58,835 vertės vaistų, medicininių knygų, 1,000 svarų Enfamil formulės kūdikiams ir dantų pastos.

Taip pat padovanojo naują Bausch and Lomb gamybos mikroskopą, kuris skiriamas CARI-TAS steigiamai diagnostinei klinikai Kaune. Ši organizacija jau ne pirmą kartą per Lietuvių Katalikų Religinę Šalpa yra parodžiusi dosnumą Lietuvai.

Jefsteel bendrovė New Yorke Lietuvių Religinės Šalpos išdėtininkės Marijonos Skabeikienės pastangų dėka paaukojo CARI-TAS sambūrio raštinėms naujų įrengimų, kurių vertė viršija \$6,000.

Atsiliepdamos į New Yorke veikiančios "Aid to the Church in Need" organizacijos atsišaukimą, amerikiečių savanorių grupės atsiuntė 35,000 ranka gamintų rožančių, kurie bus perduoti kardinolui Vincentui Sladkevičiui. Šalia įvairių bažnytinių reikmenų ir įrengimų, viena amerikiečių parapija padovanojo tabernakulį, kuris paskirtas arkivyskupo J. Matulaičio vardo Vilniuje statomos bažnyčios koplyčiai.

Norintys paaukoti medicinines pagalbas Lietuvai prašomi siųsti aukas adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos specialiųjų projektų vedėja Rasa Razgaitienė su Amsterdamo Lietuvos vytem — A. Žiaušienė (k.) ir Bernice Aviža (d.), kurios atvežė medicinines aparatūras Lietuvai. Nuotr. Andriaus Adams

STOKIME NARIAIS Į LIETUVIŲ FONDA

1991

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nuo 7 iki 14 dienų Lietuvoje
19 įvairių maršrutų

Dauguma kelionių aplenkia Maskvą. Maršrutai įdomūs — Šiluvos atilaidai, kelionė laivu Baltijos jūroje, Lietuva, Kopenhaga, Varšuva, Helsinkis.

Smulkesnės informacijos ir lankstinukams kreipkitės į **BALTIC TOURS** . 77 Oak St., Suite 4 • NEWTON, MA 02164.
Tel. 617/965-8080 • Fax 617/332-7781

LIETUVA AMERIKOS TELEVIZIOJE II DALIS

Dviejų valandų vaizduojant, rodanti Sovietų smurtą užslopinti Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Spaudos rūmų užėmimas, kruvinasis sekmadienis, nužudytų laidotuvės. Emocinga lietuvių demonstracija Bostone ir kitur. Pasaulio reakcija ir komentarai. Naujas Lietuvos vaizdų, poezijos ir dainų montažas. Įrekoruota VHS video kasetėje. Kaina su persiuntimu \$35.00. Čekj su savo adresu siųsti:

F. KONTAUTAS
747 E. BROADWAY
SO. BOSTON, MA 02127
TEL. 617 - 268 - 5876

Adolfas Bernotas su sesutėmis Regina ir Filomena. Nuotr. K. Daugėlos

ADOLFUI BERNOTUI – 50 METŲ

Tolokai į šiaurę nuo Bostono, New Hampshire valstijos sostinėje Concord, gyvena keli lietuviai. Vienas iš jų — Adolfas Bernotas jau daugiau kaip 20 metų dirba žymioje Amerikos žinių agentūroje Associated Press. Per jį visos svarbios New Hampshire žinios sklinda po visą Ameriką. Būdamas atsakingose pareigose, Bernotas nepamiršta ir Lietuvos reikalų. Pats buvęs Lietuvoje tris kartus, kiekviena proga primena amerikiečiams apie padėtį gimtajame krašte tarptautinės politikos plotmėje.

Bernotas studijavo anglų kalbą ir filosofiją Connecticut universitete.

Kovo 9 Hookseto gyvenvietės privačioje viloje apie 150 Bernoto pažįstamųjų pasveikino jį, sulaukusį 50 metų. Bernotas reiškiasi ne tik žinių tarnyboje, bet ir muzikos mėgėjų tarpe. Jis su lietuviškais melodijomis girdimas per klasikinės muzikos radijo stotį ir yra vienas direktorių tos organizacijos, kuri į New Hampshire kviečia operų spektaklius.

K. Da.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

1991 metų STOVYKLŲ KALENDORIUS

Lietuvių kilmės vaikams anglų kalba - birž. 30 - liepos 13 dd.

Lietuviškai kalbantiems vaikams - liepos 14 - rugp. 3 dd.
(Galima stovyklauti 2 ar 3 savaites)

Jaunimui 17-18 m. - liepos 28 - rugp. 3 dd.

Šeimų savaitė - rugp. 4 - 11 dd.

Veda Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys

INFORMACIJAI: Neringa, ICC - 600 Liberty Highway
Putnam CT 06260 * Tel.203/928-7955

KAUNAS MEDICAL ACADEMY & NORTHEASTERN UNIVERSITY
offers its
**CONTINUING EDUCATION SEMINAR
IN LITHUANIA FOR PHARMACISTS**

15 HOURS CREDIT FOR CONTINUING
PHARMACEUTICAL EDUCATION
JUNE 9 - 17

Pharmacists, their families, relatives and friends are invited to participate. There will be sightseeing programs in Kaunas, Druskininkai and Vilnius for non-seminar participants.

Tour price — \$1,849.00 from Boston & New York.

Continuing Pharmaceutical Education Fee for Seminar Participants — \$150.00

Seminar Faculty: **Dr. Barry Bleidt, Professor of Pharmacy Administration, Xavier University, New Orleans, LA**

Algirdas J. Lukoševičius, R. Ph., Director of Medical Research, Medical Education Network, New York, NY

Dr. Michael Montagne, Professor of Social Pharmacy, Northeastern University, Boston, MA

Dr. Eduardas Tarasevičius, Dean of Pharmaceutical Faculty, Kaunas Medical Academy, Kaunas, Lithuania

For more information, please contact:

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA 02164

Telephone: 617-965-8080

Fax: 617-332-7781

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y., 11418 718-441-6401

CHICAGO: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, 312-737-2110
1445 So 50th Ave., Cicero, IL 60650, 708-656-2201
9525 So 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, 708-598-1333

FLORIDOJ: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706, 813-367-6304

DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, MI 48034, 313-350-2350

WATERBURY: 6 Congress Ave., Waterbury, CT 06708, 203-756-5223

Taupymo sąskaitos ir sertifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

— Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol. —

SOS LIETUVOS VAIKAI

Sovietų valdžios penkis dešimtmečius vykdytoji nužmoginimo "homo-sovieticus" auklėjimo programa ypač skaudžiai paveikė mažiausiai apsaugotus vaikų likimus. Visuotinio abejingumo, moralės nuosmukio, šeimų irimo aplinkoje dar visai neseniai Lietuvoje apie 10 tūkstančių vaikų augo įvairiose valdiškoje institucijose: vaikų namuose, internatuose, prieglaudose ir

net kolonijose-kalėjimuose. Iš viso to būrio nelaimingų vaikų tik 300 visiškai našlaičiai, t.y. neturintys abiejų tėvų. Pagal Lietuvoje veikusius TSRS nutarimus, kurie būdavo tiesiog nuleidžiami iš "centro", vaikų išlaidymu tose įstaigose rūpinosi net 5 ministerijos, pradedant Kultūros ir švietimo, baigiant... Vidaus reikalų ministerija.

Valdžios finansavimas globos

Brangiam Broliui

A. A.

VACLOVUI KARMAZINUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo jo broliams: Stasiui, Edvardui, Leonui, seseriai Mildai, jų šeimoms ir kartu liūdime.

Modesta Blažaitienė
Vaidas Blažaitis
Raminta ir Walter Hosp

A. A.

VACIUI KARMAZINUI

mirus, seseriai Mildai, broliams Stasiui, Edvardui ir Leonui bei jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia

New Yorko Vyrų Choras
"Perkūnas"

A. A.

VACLOVUI KARMAZINUI

mirus, jo brolių Stasį, mūsų mielą svainį, ir jo šeimą bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Juozas ir Aldona Navickai
su šeima

A. A.

VACLOVUI KARMAZINUI

mirus, broliams Stasiui, Edvardui, Leonui, sesutei Mildai, jų šeimoms ir giminėms reiškiamo gilią užuojautą.

B. J. Mikalauskai
O. J. Raubai
S. Vl. Vasikauskai

Florida

A. A.

VACLOVUI KARMAZINUI

mirus, broliams Edvardui, Stasiui, Leonui, seseriai Mildai ir jų šeimoms bei kitiems giminaičiams gilią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime.

Grazina ir Vladas Biknevičiai

Ilgametei Lietuvių Bendruomenės veikėjai

A. A.

MARIJAI KAREČKIENEI

mirus, jos brolių Vaclovą Butkį ir kitas gimines nuoširdžiai užjaučia

LB Queens apylinkės valdyba

A. A.

DR. PRANUI BAGDUI

mirus, žmonai Janinai, sūnu Tomui, broliams kun. dr. Vytautui Bagdanavičiui, MIC, ir Stasiui, seserims Onai Strimaitienei ir Elenai Juškienei bei kitiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Antanas Masionis

A. A.

MARIJAI BUTKYTEI-KAREČKIENEI

mirus, jos broliui, agronomui Vaclovui Butkiui, vėlonės anūkams ir kitiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Juozas Matiukas

įstaigoms buvo neproporcingas, darbuotojai, dažnai be specialaus paruošimo, pasižymėdavo nesąžiningumu. Buvo statomi dideli mokyklų-internatų kompleksai, talpinantys kelis šimtus vaikų, kas neatitinka šeimos ugdymo principų. Vaikystės "džiaugsmas" tuose namuose tai nuolatinė kova už būtį, o visą vaiko gyvenimą galima būti taip apibrėžti:

Iš kūdikių namų nuo 3 metų amžiaus vaikai patenka į ikimokyklinius vaikų namus, kur būna iki 7 metų, toliau — mokykliniuose vaikų namuose arba mokyklose-internatuose. Tik vienas kitas baigia vidurinę mokyklą ir tęsia mokslą, didžiama pajėgia baigti tik kelias klases. Vaikai kilnojami iš vieno namų į kitus be jokios priežasties, tad nespėja prie jų prisirišti. Jie užauga grubūs, nervingi, nepatyrę suaugusiųjų meilės, švelnumo ir gailėsčio. Jaunystės metais jie pradeda gyvenimą, neturėdami namų, nepasiruošę, todėl dažnai papildo nusikaltėlių gretas.

Prasidėjus atgimimui, prie Sąjūdžio 1988 m. įsikūrė "SOS Vaikai" iniciatyvinė grupė, vadovaujama Elenos Kubilienės. Elena buvo pati patyrusi našlaidystę, iš pradžių netekusi tėvo, kuris mirė lageryje. Vėliau nuo ligos mirė motina. Viena iš daugelio panašaus likimo pokario vaikų, savo darbštumu ir kantrybe ji baigė Vilniaus universitetą, nors mokytis niekas nepadėjo, gyveno tik iš stipendijos. Penkių vaikų motina, Elena dabar rūpinasi kitais nuskriaustais vaikais, ir jos šeimoje dažnai lankosi našlaičiai.

Veikla Lietuvoje

1989 m. vasarą buvo surengta pirmoji motinos stovykla Panevėžio rajone. Į ją buvo pakviesti vaikai iš vaikų namų, specmokyklų (kalėjimų), pagalbinių internatų. Išaiškėjo, kad vaikai esantys įvairaus tipo globos namuose, yra apjungti vienos ne-

laimės — artimųjų netekties, ir visiems vienodai reikia šeimos ir meilės. Šioje stovykloje vaikai buvo pakrikštyti ir privesti prie pirmos komunijos. Organizacijos nariai dalyvavo įvairiose konferencijose Lietuva lankančių svečių proga, skatindami sudominti visuomenę nelaimingos vaikystės problemomis. Pirmą kartą buvo vaikai aplankyti vaikų kalėjimuose, psichiatriinėse ir vėžio ligų ligoninėse, internatuose. Pradėta lankyti tuos vaikus, į kuriuos anksčiau nebuvo krepiama dėmesio. 1990 m. vykstant blokadais buvo kreiptasi į Lietuvos žmones su prašymu nieko neišmesti ir tai, ką dar galima dėvėti — paaukoti vaikams ir daugiavaikėms šeimoms. 1990 m. rugpjūčio m. "SOS Vaikai" gavo juridinį statusą, paskirtos patalpos ir įkurtas "Paramos Centras". Pagal įstatų mėginama pakeisti visas ankstesnes programas ir potvarkius. veikia organizacijos padaliniai:

"Paguoda" — tai adresas ir telefonas, kuriais gali kreiptis vaikai, turintys problemų su tėvais, taip pat gyvenantys globos namuose. Gauama daug laiškų ir skambučių.

"SOS-vaiko tėviškės grupė", aiškina galimybes, naujų, mažų globos namų (50-100 vietų) statybos klausimus. Stebi ir renka duomenis apie paliktus vaikus, rūpinasi jaunomis motinomis, kurios neturi kur gyventi, lanko vaikus kalėjimuose; ypatingai padeda vaikams, neturintiems tėvų, dalyvauja vaikų teisme. Registruojamos šeimos, norinčios globoti vaikus. Skatinama, kad šeimos augintų po 5-7 vaikus, suteikiant paramą. Siekiama surasti vaikams krikštėlius, auklėti krikščioniškai.

Steigiamos krašto agentūros Lietuvos rajonuose. Jau įsisteigė "Žemaitijos SOS Vaikai", pirm. Tadas Baškys. Įkurtos agentūros "SOS Vaikai" Vokietijoje. Ukrainoje. Praeitą vasarą per "SOS Vaikai" lietuvių šeimose išsėjosi

Poetui, dramaturgui, operų vertėjui, solistui, uoliam kultūrininkui ir mūsų garbės nariui

A. A.

STASIUI SANTVARUI

mirus, jo žmonai Alei ir visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime, netekus mum taip brangaus rašytojo.

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba

A. A.

MARIJAI BUTKYTEI - KAREČKIENEI

mirus, jos broliui Vaclovui Butkiui ir kitiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Valerija Šileikienė
Laima ir John Hood
Aldona ir Marius Marijošiai
Dalia ir Rimas Šileikiai
Audronė Statkienė

A. A.

MARIJAI BUTKYTEI - KAREČKIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jos broliui šauliui Vaclovui Butkiui ir visoms giminėms Amerikoje, Kanadoje ir Lietuvoje.

New Yorko šaulių kuopos
pirmininkas ir valdyba

"SOS Lietuvos Vaikai" Bostone. Iš k.: Marija Tovares-Ašmanskienė, Reda Veitienė ir Grytė Kūncaitytė vajuos metu krauna drabužius į maišus. Nuotr. L. Kulblienės

vaikai, nukentę nuo Cernobylio. Rūpinamasi abortų problema, dalyvaujama "Pro Life", programoje. Siekiama, kad būtų ratifikuota Tarptautinė vaiko konvencija. Rašomi straipsniai, kalbama per TV ir radiją apie vaikų padėti Lietuvoje. Mėginama įsiterpti į visas socialines reikalų sferas, susijusias su vaikų problemomis.

"SOS Vaikai" Bostone

Organizacija laisvai susiformavo 1990 m. birželį, kai grupė Bostono moterų susirinko aptarti iš Lietuvos gautą informaciją apie vaikų būklę, siaučiant blokadais. Buvo nutarta palaikyti ryšį su "SOS Vaikai" organizacija Lietuvoje, ir po eilės susirinkimų, lapkričio 2 buvo oficialiai užregistruota kaip Non-Profit Corporation: S.O.S. VAIKAI LITHUANIAN CHILDREN'S RELIEF, P.O. Box 497, South Boston, MA 02127; Tel.: (617) 268-6030 ir (617) 821-4451.

Valdybą sudaro: Daiva Veitaitė-Neidhardt, pirm., Marija Tovares-Ašmanskienė, vicepirm. ir išdininkė, Roma Štuopienė ir Zita Krukoniene, sekretorės. Tikslas — teikti visokeriopą pagalbą Lietuvos vaikams. Palaiškant ryšius su Lietuvos "SOS Vaikai" ir "Caritas", gauti kuo tikslesnę informaciją, kad būtų galima per spaudą ir veiklą atkreipti Amerikos žmonių ir organizacijų dėmesį; užtikrinti, kad abi aukščiau minėtos organizacijos Lietuvoje skirstytų pasiūstas aukas: maistą, drabužius, vaistus ir pinigus. Nūrėta surinkti teisingas žinias apie vaikams pirmo reikalingumo daiktus ir ištirti būdus, kaip galima būtų padėti.

Pirmasis susipažinimas su lietuvių bendruomene įvyko Halo-ween balius metu Lietuvių Piliiečių Klube. Pristatyti "SOS Vaikai" tikslai, nušviesta vargstančių vaikų padėtis ir jų gyvybiniai poreikiai. Gryno pelno po balius buvo \$1,222, jau geras pagrindas organizacijai. Vėliau gauta piniginių aukų, už kurias visiems labai dėkojame.

Lapkričio 3-4 dienomis į "Caritas" konteinerį pakrauta 100 maišų su vaikų drabužiais, batais, žaislais ir 45 dėžės su moteriškais drabužiais, audiniais, be to, 39 maišai vyriškų drabužių. Lietuvių atsiliepiamas į rinkimo akciją buvo nepaprastai didelis. Širdingai visiems ačiū! Aukota ne tik drabužių, bet ir vaistai, vitaminai, mokyklos reikmenys, knygos.

Bostono skyriaus kvietimu, šiemet sausio mėnesį buvo atvyksi Lietuvos "SOS Vaikai" steigėja Elena Kubilienė. Viešnagės metu ji susitiko su skyriaus aktyvu, pasakojo apie savo veiklą ir dabartinę vaikų padėtį. Buvo peržiūrėta vaizduojamė, nufilmuota Akmenės specialioje globos įstaigoje, kur laikomi skirtingo lygio atsilikę vaikai. Sukre-

čiantys vaikų veidai, liūdnos akys bylotė byloja apie jų nelaimę. Bostone Kubilienė susipažino su Foster Care ir Child Care veikiančiomis sistemomis. Jai buvo suruota kelionė į New Yorką, Chicagą, Torontą, kur ji galėjo plačiau susitikti su išeivija, pasidalinti žiniomis.

Mūsų tolesnis darbas nukreiptas į informacijos kaupimą apie Lietuvos kurčėbylius vaikus ir su kitais klausos defektais, neturintiems klausos aparatų. Teikiant pagalbą, reikia žinoti ko ir kiek būtinai reikalinga. Žinoma, kad trūksta ortopedinių priemonių vaikams-invalidams, vežimėlių. Taip pat trūksta specialių priemonių protiškai atsilikusiems vaikams, kaip ir aparatūros bei testų atsilikimo laipsniui nustatyti. Taip pat norėtume sužinoti apie AIDS sergančius arba virusu HIV užkrėstus vaikus.

Planuojama gauti programą iš Child Welfare League, kad remiantis jomis Lietuvoje išsivystytų panaši vaikų aprūpinimo sistema. Norime įsijungti į visas "SOS Vaikai" programas Lietuvoje, padedant perorganizuoti našlaitynus, įvaikinimo (adoption), pakeičiant vaikų globos ir apsaugos tarnybas. Pradėta ruošti pasiūlymus gauti finansavimui iš tarptautinių korporacijų. Jei kas nors turi patyrimo, ruošiant projektus "grantams" gauti ir norėtų padėti, būtume iš anksto labai dėkingos. Kviečiame įsijungti į pagalbą lietuvių vaikams.

Liuda Žiaugrienė
"SOS" Vaikai
Bostono skyriaus narė

NASHUA, NH

Vasario 16 minėjimas

Vasario šešioliktoji paminėta Šv. Kazimiero bažnyčioje ir salėje vasario 24.

Per trejas mišias klebono kun. J. Bučevičiaus leidimu surinkti pinigai perduoti vietos BALFO skyriui. Pilnoje parapijos salėje, po himnų, perskaityta burmistro proklamacija ir senatoriaus iš Washingtono Rudmano laiškas, kuriame pažymėta, kad Baltijos valstybių nepriklausomybės reikalai visų senatorių rišami su kreditu ir pašalpų teikimu Sovietams.

Jūros Grauslienės Lietuvos įvykių apžvalgą nuo 1988 metų paskaitė angliškai Julija Grauslytė, o pati Jūra pasveikino susirinkusiuosius lietuviškai.

Hartfordo šokėjų grupė "Berzelis" pašoko vienuolika šokių, vedėjai Daliai Dzikas aiškinant tų šokių turinį.

BALFO skyriaus vedėjas Ričardas Grauslys padėjo visiems susirinkusiems. Minėjimas baigtas tradicine kavute su pyragais.

K. Da.

DARBININKAS

Administracija (718) 827-1351
Redakcija (718) 827-1352

Spaustuvių (718) 827-1350
Vienuolynas (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Darbininko
redakcijos FAX
718 827 - 2964

POSĖDŽIAVO LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ VALDYBA

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba posėdžiavo balandžio 13, šeštadienį, pranciškonų vienuolyne. Aptarta eilė skubių reikalų.

Draugijos valdyba renkama trejiems metams. Šį rudenį baigiasi dabartinės valdybos kadencija. Valdyba ir aptarė visus reikalus, kaip persigrupuoti, surasti papildymus, kaip pravesti rinkimus. Pasisakyta, kad valdyba būtų ir toliau sudaryta šiame rytiniame Amerikos pakraštyje. Rinkimams praversti reikia sudaryti specialią rinkiminę komisiją. Kalbėta ir apie ją. Taip pat kalbėta apie metinę Lietuvių Rašytojų Draugijos grožinės literatūros premiją, apie naujų narių suradimą, Aloyzo Barono novelės konkursą, literatūros vakarą, kurį norima surengti rudenį.

Valdybos veikla yra gana sunki, nes New York'e gyvena tik du valdybos nariai, o kiti gyvena atokiai, yra labai užsiėmę. Toks Algirdas Landsbergis profesoriaus, dabar lankėsi PEN konferencijoje Europoje. Prof. Tomas Venclova profesoriauja Yale universitete, New Havene. Jam irgi labai sunku atvykti į posėdžius. Posėdžiuose dalyvauja paprastai: pirmininkas Paulius Jurkus, išdininkas Leonas Lėtas, valdybos narys Leonardas Andriekus.

Tautos Fondo visuotinis narių susirinkimas yra numatytas, 1991 gegužės mėn. 4 d., šeštadienį, Kultūros Židinyje, Brooklyn, N.Y.

Dr. Konstancijos Paprockaitės-Šimaitienės knyga *Moteris su baltu chalatu* jau platinama Darbininko spaudoje. Jos kaina 20 dol., persiuntimui pridėti 2 dol.

„ŽAIBAS“ NR. 6 – maisto produktai bus pristatyti Jūsų namais adresu bet kur Lietuvoje 10 darbo dienų laikotarpyje. 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 5 sv. ryžių, 29 oz. dežė persikų, 4 sv. valg. druska, 18 oz. riešutinis sviestas, 2 dež. džiovintų slyvų, 2 dež. razinų, 64 oz. aliejus, 1 dež. jvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina \$100 — kreiptis „ŽAIBAS“, 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telefonas 708 430 - 8090.

VISI SIUNČINIAI Į LIETUVĄ siunčiami su PRISTATYMU Į NAMUS papigintomis kainomis. Drabužiai, maistas, vaistai — KIEKIAI NERIBOJAMI, MUITO NĖRA. Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 436 - 7772.

CARGO Į LIETUVĄ! G. T. INTERNATIONAL praneša, kad nuo gruodžio 24 d. dėl sunkios ekonominės padėties, laboratorijos vardin visus drabužius ir maistą galima VISIEMS siųsti CARGO į Lietuvą BE MUITŲ! Siunčiame oro linija. Minimumas 110 sv. (50 kg). Kaina \$1.45 sv. (\$3.19 kg). Kreiptis į G. T. INTERNATIONAL, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708 430 - 7334.

Moteris ieško darbo — gali prižiūrėti vyresnio amžiaus žmones, talkinti namų ruošoje ir atlikti kitus darbus. Skambinti 718 849 - 1041.

Moteris ieško bet kokio darbo — vyresnio amžiaus žmonių priežiūroje, namų apyvokoje ir panašiai. Skambinti bet kurio laiku 718 738 - 5375.

Vlado Kulboko naujausia knyga *Laiko pagarbatai* jau gaunama Darbininko administracijoje. 336 psl. Kaina \$8.00, plus persiuntimui \$1.50.

Viešnios iš Lietuvos — solistė Asta Krikščiūnaitė ir solistė Aldona Vilčinskaitė-Kisielienė dainuoja balandžio 7 Kultūros Židinio scenoje, kai vyko LMKF New Yorko klubo Atvelyko popietė. Abi solistės taip pat dainuos gegužės 18, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Katalikų Bendruomenės salėje, 6 Davis Ave., Kearny, NJ, kai ten bus minima „Lietuvos Atsiminimų“ radijo 50 metų sukaktis. Nuotr. Vytauto Maželio

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: balandžio 20, šeštadienį, 7 val. vak. Laisvės Žiburio radijo 25 metų sukaktuvinis koncertas. Programą atlieka Čiurlionio ansamblis iš Clevelando.

Apreiškimo parapijos bažnyčioje balandžio 21, šį sekmadienį, 11 val. ryto padėkos koncertacinės mišios. Pamokslą sakys kun. Stasys Raila. Mišių metu giedos Čiurlionio ansamblis iš Clevelando. Po mišių vyks su ansambliu atsisveikinimo pobūvis parapijos salėje.

„Čiurlionio“ ansamblis iš Clevelando atvyksta į New Yorką autobusu šį šeštadienį. Dvylika ansamblio narių atskrenda lėktuvu. Iš viso atvyksta 56 asmenys. Visi bus sustoję Holiday Inn viešbutyje, Westbury, Long Island.

Lietuvos Vyčių 110 kuopa, Maspeth, NY, balandžio 28, sekmadienį, nuo 1 iki 5 val. popiet rengia vaišes su šokiais. Gros Joe Thomas orkestras. Viskas vyks V. Atsimainymo parapijos salėje. Įėjimas \$17. Dėl rezervacijų skambinti: Marie Stunguryš 718 894 - 1929 iki balandžio 23.

N.Y. lietuvių gydytojų sąjungos susirinkimas bus gegužės 4, šeštadienį, 1 val. popiet Kultūros Židinio posėdžių menėje. Šios apylinkės gydytojai, dantų gydytojai prašomi dalyvauti.

Marija Karečkienė, ilgai sirgusi, mirė balandžio 11 Jamaicos ligoninėje. Buvo pašarvota M. Shalins laidojimo namuose, atsisveikinimas buvo balandžio 14, sekmadienį. Pirmadienį, balandžio 15, po pamaldų Apreiškimo parapijos bažnyčioje, laidoti išvežta į Putnamo seselių vienuolyno kapines, kur yra palaidotas jos vyras Kazimieras Karečka ir dukra Vilma Karečkaitė-Prekerienė. Plačiau apie velionę bus parašyta vėliau.

Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje skyrių atstovų suvažiavimas vyks balandžio 20 ir 21 Hamiltone, Kanadoje. Iš New Yorko į šį suvažiavimą išvyksta: Kęstutis K. Miklas, kuopos pirmininkas ir kuopos valdybos nariai — Vaclovas Butkys, Zigmas Dičpinigaitis, Algirdas Jankauskas ir Albinas Sakalas.

New Yorko žinių dar yra 5 puslapyje.

Iš Metropolitan operos rūmų balandžio 20, šį šeštadienį, 1:30 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Wolfgang Amadeus Mozart opera „La Clemenza di Tito“. Pagrindiniai solistai: Hei-Kyung Hong, Roberta Alexander, Tatiana Troyanos, Julien Robbins. Diriguoja James Levine. Tai paskutinė šio sezono transliacija iš Metropolitan operos.

Modestas Banevičius, su „Pluošto“ fabriko sporto klubo krepšinio komanda atvykęs iš Kauno, Algio Jankausko lydimas, aplankė ir Darbininko įstaigas. Sportininkai (16 asmenų grupė), trumpai pabuvę New York'e, vyks į Chicago, kur dalyvaus sporto šventėje.

Kęstutis K. Miklas, Zigmas Dičpinigaitis ir Albinas Sakalas sudaro LŠST revizijos komisiją. Prieš Šaulių Sąjungos suvažiavimą jie revizuos tos sąjungos kasą.

Darius Novickis, sanfranciškietis Kristinos Paprockaitės ir Sigitos Novickių sūnus, marinų leitenantas, dalyvavęs karo veiksmuose Pietų Arabijoje, grįždamas į Ameriką, balandžio 14, 9 v.v. buvo parodytas televizijos 7 kanale. Jis stovėjo kairėje pusėje šalia dalinio vado. Kadai Kristina ir Sigitas Novickiai gyveno New York'e. Čia gyveno ir jų tėvai. Sigitos tėvai: Birutė Novickienė ir Antanas Novickis jau mirę. Taip pat mirė ir dr. Vaclovas Paprockas. Liko tik dr. Birutė Paprockienė, gyvenanti Glendale, NY.

Arts Club Theatre pradeda pavasarinį sezoną. Statys graiko dramaturgo Aristophanes dramą *Lysistrata*. Spektakliai vyks Aušros Vartų parapijos salėje, 570 Broome St., Manhattane, 8 v.v. Auka \$10. Datos: Peržiūra balandžio 18 ir 19. Premjera — bal. 20, 25, 26; gegužės — 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17. Dėl rezervacijų ir informacijos skambinti: 718 768 - 0925.

BATUNO veiklos klausimai s informacinis susirinkimas įvyks gegužės 1, trečiadienį, 7 val. vak. Kultūros Židinyje.

NEW YORKO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA

RUOŠIA

PAVASARIO ŠOKIUS

BALANDŽIO 26 PENKTADIENI, 9 VAL. VAK.

KULTŪROS ŽIDINIO APATINĖJE SALĖJE

Kviečiamas visas New Yorko lietuviškas jaunimas

Įėjimas 6 dol.

Lietuvių Federalinės Kredito Unijos KASOS metinis narių SUSIRINKIMAS

Įvyks 1991 m. balandžio 28, sekmadienį
2 val. po pietų Kultūros Židinyje.

Programoje:

Pranešimai
Dėkiosios
Tarybos rinkimai

Po susirinkimo — vaišės

Narių registracija 1:30 val. p.p. punktučiai

„Laisvės Žiburio jubiliejus“

G. T. INTERNATIONAL parūpina jūsų giminėms bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus, neskrendant per Maskvą. Su jūsų giminėmis ryšį palaiko ir perduoda visas informacijas mūsų raštinės atstovė Vilniuje. Prašome kreiptis: G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457 Tel. 708 430 - 7272

Lietuvių kalbos vadovėlis angliškai *Introduction to Modern Lithuanian* išleistas nauja laida. Kaina \$25. Prie knygos labai tinka įkaltėti tekstų 4 kasetės, — kaina \$40. Persiuntimui pridėdama \$3.00.

Atšvęsti „Laisvės Žiburio“ šimto metų jubiliejų pakvietėme savo auksinį jubiliejų tik ką atšventusį „Čiurlionio“ ansamblį. Šis ansamblis — pats iškiliausias už Lietuvos ribų. Jis ne naujokas New Yorko lietuviams. Nauja yra tai, kad ansamblis yra iš Lietuvos specialiai atvykusio gabaus muziko G. Purlio rankose. Jis čia atvyko rekomenduojamas Lietuvos Kultūros ministerijos.

Nauja bus ir tai, kad „Laisvės Žiburys“ su šio savaitgalio švente pradeda antrąjį šimtmečio ketvirtį. Nežinia, kiek ištesėsime, tačiau su mūsų šimtiniais, su gausiu rėmėjų būriu ir sėkmingais mūsų renginiais planuojame dirbti ir toliau, ir į ateitį žiūrime viltingai.

Ypatingai džiaugiamės mūsų artimais ryšiais su Vilniaus radiju ir su pagrindinėmis radijo valedėlėmis JAV.

Kviečiu visus gausiai atsilankyti į radijo jubiliejinius renginius — šį šeštadienį į Kultūros Židinį, o sekmadienį — į Apreiškimo bažnyčią ir po to — į parapijos salę.

Romas Kezys,
„Laisvės Žiburio“
radijo vedėjas

LAISVĖS ŽIBURYS

ŠVENČIA

25 METŲ SUKAKTĮ

ŠEŠTADIENI IR SEKMADIENI — BALANDŽIO 20 IR 21.
TAI BUS JAU 49-tas „LAISVĖS ŽIBURIO“ renginys.

PROGRAMOJE — IŠKILUSIS ANSAMBLIS

Čiurlionis

iš Clevelando. Ansamblio dirigentas GEDIMINAS PURLYS specialiai atskraidintas iš Lietuvos.

Koncertas įvyks balandžio 20, šeštadienį, 7 val. punktučiai Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Prieš koncertą trumpa akademija „Laisvės Žiburio“ sukakčiai atžymėti.

Po programos pobūvis. Veiks turtinga loterija, valgių ir gėrimų bufetai visose Kultūros Židinio salėse. Maistą gamina EUGENIJA KEZIENĖ. Šokiam gros BROLIŲ KEZIŲ ORKESTRAS.

-O-

Policija patruliuos gatvėje ir saugos mašinas nuo vandalų.

Ballui stalus galima iš anksto užsakyti pas Stasį Karmaziną 441-1252.

Visos vietos numeruotos. Bilietų kaina — 15 dol. Jaunimui iki 15 metų — 5 dol. Jaunimo bilietai gaunami tik prie įėjimo. Patartina bilietus įsigyti iš anksto paštu. Čekį atitinkamai sumai ir sau adresuotą su pašto ženklų voką siųsti Lithuanian Radio Club vardu, 217-25 54 Ave., Bayside, N.Y. 11364.

BILJETŲ PLATINTOJAI
NEW JERSEY (Area code 201)
P. Macjauskas 998 - 6797

R. Graudis — 828 - 8624
A. Stankaitienė 942 - 2344
D. Didžbalienė 925-4761
Iš New Jersey organizuojamas autobusas

ŠIAURĖS NEW YORKAS
R. Bitėnas 914 961-7041

BROOKLYN, QUEENS (area code 718)
N. P. Baltrušionis 297 - 0991
A. Diržys 296 - 7385
Z. Jūrienė 441 - 7831
E. Kezienė 296 - 0798
R. Kezys 769-3300, 229 - 9134
M. Šalinskienė 296 - 2244
KASOS įstaiga — 441 - 6401

Balandžio 21, sekmadienį, 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje, Brooklyn'e bus iškilmingos padėkos mišios. Giedos „Čiurlionio“ ansamblis. Pamokslą pasakys kun. S. Raila. Po sumos parapijos salėje atsisveikinimo su „Čiurlionio“ ansambliu pobūvis. Pietūs su gėrimais („open bar“) 20 dol. Bilietus į šį pobūvį reikia įsigyti Laisvės Žiburio raštinėje iki balandžio 13 d.

VISUS ATILANKYTI KVIEČIA

105.9 FM SEKMADIENIAIS 9-10 V. RYTO LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS